

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Вищого навчального
закладу Укоопспілки
«Полтавський університет
економіки і торгівлі»
08 липня 2015 року № 152-Н
Форма № П-2.04

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПІЛКИ
„ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ”
КАФЕДРА ПРАВОЗНАВСТВА

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор

_____ проф. М. Є. Порога
“ _____ ” _____ 2016 р.

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
з навчальної дисципліни «ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО»

підготовки бакалавра
спеціальності 081 «Право»

інституту економіки, управління та інформаційних технологій

Полтава – 2016

Робоча навчальна програма з навчальної дисципліни «Цивільне право» для студентів напряму підготовки 6.030401 «Правознавство» / спеціальності 081 «Право» на I-II семестр 2016/2017 навчального року.

Укладач:

Кульчій О.О. – к.ю.н., доцент кафедри правознавства Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі».

Робоча навчальна програма обговорена і схвалена на засіданні кафедри правознавства 30 червня 2016 р., протокол № 11.
Зав. кафедри _____ проф. Г. В. Лаврик

СХВАЛЕНО

Голова науково-методичної групи з напряму підготовки / спеціальності, протокол № 3 від 31 травня 2016 р.
_____ проф. Г. В. Лаврик

ПОГОДЖЕНО

Методист I категорії
науково-навчального центру
_____ В. М. Забара
« ___ » _____ 2016 р.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
Розділ 1. Загальна характеристика навчальної дисципліни.....	7
Розділ 2. Робочий графік навчальної дисципліни на семестр	8
Розділ 3. Тематичний план навчальної дисципліни з розподілом навчального часу за видами занять	10
Розділ 4. Технологічна карта тематичного плану навчальної дисципліни.....	14
Розділ 5. Самостійна робота студентів	37
Розділ 6. Методики активізації процесу навчання	38
Розділ 7. Система поточного і підсумкового контролю	40
Розділ 8. Програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу з навчальної дисципліни «Цивільне право».....	53
Розділ 9. Інформаційно-методичне забезпечення	53

ВСТУП

Навчальна дисципліна «Цивільне право» є нормативною і однією із фундаментальних для підготовки фахівців юридичного профілю. Адже майнові та особисті немайнові відносини, що виступають предметом правового регулювання галузі цивільного права охоплюють надзвичайно широке коло учасників. Навчальна дисципліна «Цивільне право» є необхідним підґрунтям для подальшого опанування ряду спеціалізованих юридичних дисциплін.

Предметом навчальної дисципліни «Цивільне право» є основні принципи, доктринальні засади, правові джерела, окремі поняття, терміни, визначення, дефініції, юридичні категорії та інститути загальної та особливої частин цивільного права, особистих немайнових прав, речового права, права інтелектуальної власності, зобов'язального права, специфіка правового регулювання особистих немайнових та майнових відносин, заснованих на юридичній рівності, вільному волевиявленню та майновій самостійності їх учасників відносин.

Міждисциплінарні зв'язки навчальної дисципліни визначаються її фундаментальним значенням для підготовки фахівця юридичного профілю. Цивільне право у навчальному плані підготовки передує вивченню ряду навчальних дисциплін, які є підгалуззями цивільного права («Право інтелектуальної власності», «Спадкове право») чи тісно переплітаються з іншими міжгалузевими комплексними інститутами (галуззями) як от «Господарське право», «Договірне право», «Інформаційне право» тощо.

Програма навчальної дисципліни складається з таких модулів:

Модуль 1. – «Загальні положення цивільного права. Цивільні правовідносини» – включає в себе теми які містять матеріал щодо поняття цивільного права та його джерел, поняття цивільних правовідносин, їх об'єктів та змісту, суб'єктів та їх правового статусу.

Модуль 2. – «Право власності та інші речові права» – включає теми, які містять навчальний матеріал щодо поняття, змісту та форм права власності та похідних від нього речових прав, речових прав третіх осіб та права інтелектуальної власності.

Модуль 3. – «Зобов'язальне право. Окремі види договірних зобов'язань» – включає в себе теми, які містять навчальний матеріал щодо загальної характеристики зобов'язань, принципів їх виконання та способів забезпечення; щодо цивільно-правового договору, як основної підстави виникнення зобов'язань, та окремих видів договірних зобов'язань.

Модуль 4. – «Зобов'язання з односторонніх дій та інші позадоговірні зобов'язання. Спадкування» – включає теми, які містять навчальний матеріал щодо зобов'язань з правомірних односторонніх дій та деліктів

(відшкодування шкоди), а також загальні положення про спадкування за законом і заповітом.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Цивільне право» є засвоєння основних засад цивільно-правового регулювання майнових та особистих немайнових відносин, які охоплюють надзвичайно широке коло учасників та є одними із найбільш розповсюджених правовідносин.

Завданням навчальної дисципліни є формування у студентів системи науково-теоретичних і практичних знань з цивільного права, визначення та розкриття змісту понять, категорій та інститутів цивільного права, законодавчих актів; виховання поваги до законів, їх додержання і виконання у практичній діяльності; підготовка до вивчення навчальних дисциплін, предметом яких є окремі підгалузі цивільного права. Опанування курсу повинно надати можливість студентам зорієнтуватися у масиві цивільного законодавства та регульованих ним правовідносин.

1.2. Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни «Цивільне право» є:

- ознайомлення з найважливішими джерелами цивільного права;
- засвоєння принципів цивільного права і вміння використовувати їх зміст при розв'язанні конкретних практичних ситуацій, вирішенні спорів;
- набуття досвіду роботи з відповідними юридичними документами.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми, у результаті вивчення дисципліни «Цивільне право» студенти повинні:

знати:

- предмет та метод регулювання цивільних відносин, основні поняття, категорії та інститути цивільного права України;
- поняття, зміст та види цивільних відносин, їх специфіку, підстави виникнення та їх учасників;
- особливості правового регулювання окремих видів цивільних відносин; чинне цивільне законодавство;
- поняття, принципи та способи здійснення і захисту цивільних прав;
- проблеми розвитку цивільного права у поєднанні з проблемами суміжних галузей права на сучасному етапі.

уміти:

- відмежовувати цивільні правовідносини від інших видів правовідносин;
- тлумачити та висвітлювати основні поняття, інститути, категорії цивільного права;
- орієнтуватися у чинному цивільному законодавстві, правильно застосовувати нормативно-правові акти для розв'язання конкретних правових ситуацій;

- застосовувати теоретичні знання і приписи нормативно-правових актів у практичній діяльності;
- використовувати різноманітні цивільно-правові засоби у вирішенні економічних і соціальних завдань, захисті цивільних прав та інтересів суб'єктів цивільно-правових відносин;
- розробляти окремі цивільно-правові документи.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 216 годин, 6 кредитів ЄКТС (для студентів з 2015 року набору – 180 годин, 6 кредитів ЄКТС).

Робоча навчальна програма складена відповідно до навчальної програми дисципліни «Цивільне право», затвердженої Вченою радою Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» ____ 201__ року (протокол № _).

Розділ 1. Загальна характеристика навчальної дисципліни

Таблиця 1.1. Загальна характеристика навчальної дисципліни для студентів напряму підготовки 6.030401 «Правознавство» / спеціальності 081 «Право» освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр

Характеристика навчальної дисципліни
1. Кількість кредитів за ЄКТС – <u>6</u> .
2. Кількість модулів: денна – <u>4</u> , заочна – <u>4</u> .
3. Нормативна (варіативна) у відповідності до навчального плану (<i>вказати</i>) <u>нормативна</u>
4. Курс: денна <u>II</u> , заочна <u>II</u> .
5. Семестр: денна 3-4, заочна 3-4.
6. Денна форма навчання, годин: – загальна кількість: 1 семестр <u>114 год.</u> , 2 семестр <u>102 год.</u>
- лекції: 1 семестр <u>20 год.</u> , 2 семестр <u>18 год.</u> .
- практичні (семінарські, лабораторні) заняття: 1 семестр <u>34 год.</u> , 2 семестр <u>30 год.</u> .
- самостійна робота: 1 семестр <u>44 год.</u> , 2 семестр <u>40 год.</u> .
- вид підсумкового контролю (<i>вказати</i> : ПМК (залік), екзамен): 1 семестр – ПМК (залік), 2 семестр – екзамен.
- кількість годин на тиждень: 1 семестр <u>3 год.</u> , 2 семестр <u>3 год.</u> .
7. Заочна форма навчання, годин: - загальна кількість: 1 семестр 114 год., 2 семестр 102.
- лекції: 1 семестр 8 год., 2 семестр ____.
- практичні заняття: 1 семестр 12 год., 2 семестр ____.
- самостійна робота: 1 семестр 88, 2 семестр 108.
- вид підсумкового контролю (<i>вказати</i> – ПМК (залік), екзамен): 1 семестр ПМК (залік), 2 семестр ПМК (екзамен).

**Таблиця 2.3. Робочий графік дисципліни «Цивільне право» на IV семестр
для студентів напряму підготовки 6.030401 «Правознавство» / спеціальності 081 «Право»**

Вид навчального заняття	Тижнів, годин																	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1. Аудиторне – 48 год., у т.ч.:																		
- лекція – 18 год.	4	2		2		2		2		2		2		2				
- семінарське – 30 год.		2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2		
2. Самостійна робота студента – 40 год., у т.ч.	2	2	2	2	2	2	2	3	2	2	2	3	2	2	2	3	2	3
- виконання домашніх завдань	1	1	1	1	1	1	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2
- підготовка до практичних занять	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	2	1	2	2		
3. Індивідуально-консультативна робота – 14 год.		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
4. Проведення модульної контрольної роботи											X					X		
4. Форма контролю:																		
- ПМК																		
- екзамен																		X

**Розділ 3. Тематичний план навчальної дисципліни
з розподілом навчального часу за видами занять**

Таблиця 3.1. Тематичний план навчальної дисципліни «Цивільне право» для студентів денної форми навчання напряму підготовки 6.030401 «Правознавство» / спеціальності 081 «Право»

№ з/п	Назва розділу, модуля, теми	Кількість годин за видами занять					
		Разом	аудиторні			позааудиторні	
			лекції	семінарські	практичні	індивідуально-консультативна робота	самостійна робота
1	2	3	4	5	6	7	8
Модуль 1. Загальні положення цивільного права. Цивільні правовідносини							
1.	Цивільне право в системі права України. Джерела цивільного права	7	2	2	–	1	2
2.	Цивільне право як наука	4	–	–	–	1	3
3.	Цивільне правовідношення	8	2	2	–	1	3
4.	Фізична особа як суб'єкт цивільного правовідношення	7	2	2	–	1	2
5.	Особисті немайнові права фізичної особи	6	–	2	–	2	2
6.	Юридична особа як суб'єкт цивільного правовідношення. Окремі види юридичних осіб	9	2	4	–	1	2
7.	Об'єкти цивільних правовідносин	8	2	2	–	1	3
8.	Здійснення та захист цивільних прав, відповідальність. Цивільно-правові строки і терміни, позовна давність	8	2	4	–	1	1
9.	Правочини	9	2	4	–	1	2
10.	Представництво в цивільному праві	6	–	2	–	1	3
	Загалом	72	14	24	–	11	23
Модуль 2. Право власності та інші речові права							
11.	Право власності: загальні положення. Форми і види права власності	8	2	2	–	1	3
12.	Набуття і припинення права власності	8	2	2	–	1	3
13.	Інші речові права	6	–	2	–	1	3
14.	Захист права власності	8	2	2	–	1	3
15.	Право інтелектуальної власності	6	–	2	–	1	3
	Загалом	36	6	10	–	5	15

1	2	3	4	5	6	7	8
Модуль 3.							
Зобов'язальне право. Окремі види договірних зобов'язань							
16.	Загальні положення про зобов'язання. Цивільно-правовий договір	7	2	2	–	1	2
17.	Виконання зобов'язань, відповідальність за їх порушення. Припинення зобов'язань	6	2	2	–	1	1
18.	Способи забезпечення виконання зобов'язань	5	–	2	–	1	2
19.	Договори про передання майна у власність	6	2	2	–	–	2
20.	Договори на передання майна у користування	7	2	2	–	–	3
21.	Договір найму (оренди) житла	5	–	2	–	1	2
22.	Договори про виконання робіт	6	2	2	–	–	2
23.	Загальна характеристика договорів про надання послуг	5	2		–	1	2
24.	Договори на надання юридичних послуг	5	–	2	–	1	2
25.	Договори на надання фактичних послуг	5	–	2	–	1	2
26.	Зобов'язання з надання фінансових послуг. Страхування	5	–	2	–	1	2
27.	Договори у сфері інтелектуальної власності. Комерційна концесія	5	–	2	–	1	2
28.	Договори про спільну діяльність	5	–	2	–	1	2
	Загалом	72	12	24	–	10	26
Модуль 4. Зобов'язання з односторонніх дій та інші позадоговірні зобов'язання. Спадкування							
29.	Недоговірні зобов'язання з односторонніх правомірних дій	7	2	–	–	1	4
30.	Загальні положення про відшкодування шкоди	7	2	–	–	1	4
31.	Окремі види зобов'язань щодо відшкодування шкоди	7	–	2	–	1	4
32.	Зобов'язання із набуття чи збереження майна без достатньої правової підстави	7	–	2	–	1	4
33.	Загальні положення про спадкування	8	2	2	–	–	4
	Загалом	36	6	6	–	4	20
	Разом із курсу:	216	38	64	–	30	84

Таблиця 3.2. Тематичний план навчальної дисципліни «Цивільне право» для студентів заочної форми навчання напряму підготовки 6.030401 «Правознавство» / спеціальності 081 «Право»

№ з/п	Назва розділу, модуля, теми	Кількість годин за видами занять					
		Разом	аудиторні			позааудиторні	
			лекції	семінарські	практичні	індивідуально-консультативна робота	самостійна робота
1	2	3	4	5	6	7	8
Модуль 1. Загальні положення цивільного права.							
Цивільні правовідносини							
1.	Цивільне право в системі права України. Джерела цивільного права	7	2	–	–	–	5
2.	Цивільне право як наука	4	–	–	–	–	4
3.	Цивільне правовідношення	8	2	–	–	–	6
4.	Фізична особа як суб'єкт цивільного правовідношення	7	–	–	2	–	5
5.	Особисті немайнові права фізичної особи	6	–	–	–	–	6
6.	Юридична особа як суб'єкт цивільного правовідношення. Окремі види юридичних осіб	9	–	–	2	–	7
7.	Об'єкти цивільних правовідносин	8	–	–	–	–	8
8.	Здійснення та захист цивільних прав, відповідальність. Цивільно-правові строки і терміни, позовна давність	8	–	–	–	–	8
9.	Правочини	9	–	–	2	–	7
10.	Представництво в цивільному праві	6	–	–	–	–	6
	Загалом	72	4	–	6	–	62
Модуль 2. Право власності та інші речові права							
11.	Право власності; загальні положення. Форми і види права власності	8	2	–	–	–	6
12.	Набуття і припинення права власності	8	–	–	2	–	6
13.	Інші речові права	6	–	–	2	–	4
14.	Захист права власності	8	2	–	–	–	6
15.	Право інтелектуальної власності	6	–	–	2	–	4
	Загалом	36	4	–	6	–	26

1	2	3	4	5	6	7	8
Модуль 3.							
Зобов'язальне право. Окремі види договірних зобов'язань							
16.	Загальні положення про зобов'язання. Цивільно-правовий договір	7	–	–	–	–	7
17.	Виконання зобов'язань, відповідальність за їх порушення. Припинення зобов'язань	6	–	–	–	–	6
18.	Способи забезпечення виконання зобов'язань	5	–	–	–	–	5
19.	Договори про передання майна у власність	6	–	–	–	–	6
20.	Договори на передання майна у користування	7	–	–	–	–	7
21.	Договір найму (оренди) житла	5	–	–	–	–	5
22.	Договори про виконання робіт	6	–	–	–	–	6
23.	Загальна характеристика договорів про надання послуг	5	–	–	–	–	5
24.	Договори на надання юридичних послуг	5	–	–	–	–	5
25.	Договори на надання фактичних послуг	5	–	–	–	–	5
26.	Зобов'язання з надання фінансових послуг. Страхування	5	–	–	–	–	5
27.	Договори у сфері інтелектуальної власності. Комерційна концесія	5	–	–	–	–	5
28.	Договори про спільну діяльність	5	–	–	–	–	5
	Загалом	72	–	–	–	–	72
Модуль 4. Зобов'язання з односторонніх дій та інші позадоговірні зобов'язання. Спадкування							
29.	Недоговірні зобов'язання з односторонніх правомірних дій	7	–	–	–	–	7
30.	Загальні положення про відшкодування шкоди	7	–	–	–	–	7
31.	Окремі види зобов'язань щодо відшкодування шкоди	7	–	–	–	–	7
32.	Зобов'язання із набуття чи збереження майна без достатньої правової підстави	7	–	–	–	–	7
33.	Загальні положення про спадкування	8	–	–	–	–	8
	Загалом	36	–	–	–	–	36
	Разом із курсу:	216	8	–	12	–	196

Розділ 4. Технологічна карта тематичного плану навчальної дисципліни

Таблиця 4.1. Технологічна карта тематичного плану навчальної дисципліни «Цивільне право», яка викладається для студентів денної форми навчання

Назва модуля (розділу), теми та питання теми (лекції)	Об-сяг год.	Назва теми та питання семінарського, практичного або лабораторного заняття	Об-сяг год.	Інф. джерела (порядковий номер за переліком)
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
Модуль 1. Загальні положення цивільного права. Цивільні правовідносини				
Тема 1. Цивільне право в системі права України. Джерела цивільного права				
<i>Лекція 1.:</i> 1) Цивільне право, як приватне право. Предмет цивільного права. Місце цивільного права в системі галузей права; 2) Метод цивільно-правового регулювання; 3) Принципи цивільного права; 4) Система цивільного права; 5) Загальна характеристика джерел цивільного права.	2	<i>Семінарське заняття 1.:</i> 1) Цивільне право, як приватне право. Предмет цивільного права. Місце цивільного права в системі галузей права; 2) Метод цивільно-правового регулювання; 3) Принципи цивільного права; 4) Система цивільного права; 5) Загальна характеристика джерел цивільного права; 6) Дія актів цивільного законодавства в часі, просторі та за колом суб'єктів; 7) Договір як джерело цивільного права, акти цивільного законодавства і договір; 8) Цивільно-правові норми: поняття, види; 9) Судова практика та її роль в удосконаленні, тлумаченні та застосуванні норм цивільного права.	2	1-10, 11-12, 26, 62. База нормативних документів.
Тема 2. Цивільне право як наука				
1) Поняття, предмет та методи цивільного права як науки. 2) Цивільне право як навчальна дисципліна. 3) Становлення	–	–	–	1-10, 11-12, 26, 62. База нормативних документів.

1	2	3	4	5
цивілістичної науки в Україні та її сучасний стан.				
Тема 3. Цивільне правовідношення				
Лекція 2.: 1) Поняття цивільного правовідношення. Елементи цивільного правовідношення; 2) Суб'єкти та об'єкти цивільних правовідносин; 3) Зміст цивільних правовідносин. Поняття та зміст суб'єктивних прав та обов'язків; 4) Види цивільних правовідносин; 5) Підстави виникнення, зміни та припинення цивільних правовідносин.	2	Семінарське заняття 2.: 1) Поняття цивільного правовідношення. Елементи цивільного правовідношення; 2) Суб'єкти цивільних правовідносин; 3) Об'єкти цивільних правовідносин; 4) Зміст цивільних правовідносин. Поняття та зміст суб'єктивних прав та обов'язків; 5) Види цивільних правовідносин; 6) Підстави виникнення, зміни та припинення цивільних правовідносин.	2	1-10, 11-12, 26, 62. База нормативних документів.
Тема 4. Фізична особа як суб'єкт цивільного правовідношення				
Лекція 3.: 1) Поняття фізичної особи. Цивільна правоздатність фізичної особи; 2) Цивільна дієздатність фізичної особи та її обсяг; 3) Обмеження цивільної дієздатності фізичної особи. Визнання фізичної особи недієздатною. Опіка та піклування; 4) Підстави, порядок та правові наслідки визнання фізичної особи безвісно відсутньою та оголошення її померлою.	2	Семінарське заняття 3.: 1) Поняття фізичної особи. Цивільна правоздатність фізичної особи; 2) Ім'я, місце проживання фізичної особи та його цивільно-правове значення; 3) Цивільна дієздатність фізичної особи та її обсяг; 4) Фізична особа – підприємець. Принципи та умови здійснення підприємницької діяльності фізичною особою; 5) Цивільно-правова відповідальність фізичної особи-підприємця; 6) Обмеження цивільної дієздатності фізичної особи. Визнання фізичної особи недієздатною. Опіка та піклування; 7) Підстави, порядок та правові наслідки визнання фізичної особи безвісно відсутньою та оголошення її померлою.	2	1-10, 11-12, 26, 62. База нормативних документів.

1	2	3	4	5
Тема 5. Особисті немайнові права фізичної особи				
<p><i>Лекція 4.:</i> 1) Поняття та ознаки особистих немайнових прав фізичної особи, їх класифікація; 2) Особисті немайнові права, що забезпечують природне існування фізичної особи; 3) Особисті немайнові права, що забезпечують соціальне буття фізичної особи; 4) Загальні засади здійснення особистих немайнових прав; 5) Загальна характеристика способів захисту особистих немайнових прав.</p>	2	<p><i>Семінарське заняття 4.:</i> 1) Поняття та ознаки особистих немайнових прав фізичної особи, їх класифікація; 2) Особисті немайнові права, що забезпечують природне існування фізичної особи; 3) Особисті немайнові права, що забезпечують соціальне буття фізичної особи; 4) Загальні засади здійснення особистих немайнових прав; 5) Загальна характеристика способів захисту особистих немайнових прав.</p>	2	<p>1-10, 11-12, 26, 62. База нормативних документів.</p>
Тема 6. Юридична особа як суб'єкт цивільного правовідношення. Окремі види юридичних осіб				
<p>1) Поняття й ознаки юридичної особи; 2) Цивільна право- і дієдатність юридичної особи; 3) Класифікація юридичних осіб. Юридичні особи приватного права та юридичні особи публічного права; 4) Види (форми) юридичних осіб.</p>	–	<p><i>Семінарське заняття 5.:</i> 1) Поняття й ознаки юридичної особи; 2) Цивільна право- і дієдатність юридичної особи; 3) Види (форми) юридичних осіб (<i>підпункти</i>).</p> <p><i>Семінарське заняття 6.:</i> 3) Види (форми) юридичних осіб (<i>підпункти</i>); 4) Філії та представництва юридичних осіб; 5) Створення, державна реєстрація юридичної особи. Припинення юридичних осіб, їх реорганізація та ліквідація; 6) Правові форми участі держави, територіальних громад у цивільних відносинах.</p>	2	<p>1-10, 11-12, 26, 62. База нормативних документів.</p> <p>1-10, 11-12, 26, 62. База нормативних документів.</p>
Тема 7. Об'єкти цивільних правовідносин				
<p><i>Лекція 5.:</i> 1) Поняття та види об'єктів цивільних прав; 2) Речі як об'єкти цивільних прав. Поняття та класифікація речей;</p>	2	<p><i>Семінарське заняття 7.:</i> 1) Поняття та види об'єктів цивільних прав; 2) Речі як об'єкти цивільних прав. Поняття та класифікація</p>	2	<p>1-10, 11-12, 26, 62. База нормативних</p>

1	2	3	4	5
3) Поняття, групи та види цінних паперів як об'єктів цивільних прав. Грошові кошти; 4) Дії, послуги як об'єкти цивільного прав; 5) Нематеріальні блага як об'єкти цивільних прав.		речей; 3) Поняття, групи та види цінних паперів як об'єктів цивільних прав. Грошові кошти; 4) Дії, послуги як об'єкти цивільного прав; 5) Нематеріальні блага як об'єкти цивільних прав.		документів.
Тема 8. Здійснення та захист цивільних прав, відповідальність. Цивільно-правові строки і терміни, позовна давність				
Лекція 6.: 1) Поняття здійснення цивільних прав та виконання цивільних обов'язків; 2) Межі здійснення цивільних прав. Зловживання правом; 3) Захист цивільних прав та інтересів судом та іншими суб'єктами; 4) Поняття, ознаки та функції цивільно-правової відповідальності; 5) Поняття та визначення строку та терміну. Види цивільно-правових строків та термінів.	2	Семінарське заняття 8.: 1) Поняття здійснення цивільних прав та виконання цивільних обов'язків; 2) Межі здійснення цивільних прав. Зловживання правом; 3) Захист цивільних прав та інтересів судом та іншими суб'єктами; 4) Поняття, ознаки та функції цивільно-правової відповідальності; Семінарське заняття 9.: 5) Підстави та умови цивільно-правової відповідальності. Цивільно-правова відповідальність без наявності вини, звільнення від відповідальності; 6) Поняття та визначення строку та терміну. Види цивільно-правових строків та термінів; 7) Поняття, значення і види дії позовної давності, її перебіг та обчислення.	2	1-10, 11-12, 26, 62. База нормативних документів. 1-10, 11-12, 26, 62. База нормативних документів.
Тема 9. Правочини				
Лекція 7.: 1) Поняття, ознаки та види правочинів; 2) Форми правочинів; 3) Загальні вимоги, додержання яких є необхідним для дійсності правочину; 4) Нотаріальне посвідчення правочину. Державна реєстрація	2	Семінарське заняття 10.: 1) Поняття, ознаки та види правочинів; 2) Форми правочинів; 3) Загальні вимоги, додержання яких є необхідним для дійсності правочину; 4) Нотаріальне посвідчення правочину. Державна реєстрація правочину;	2	1-10, 11-12, 26, 62. База нормативних документів.

1	2	3	4	5
правочину.		5) Правочини, щодо яких правові наслідки пов'язуються з настанням певної обставини (відкладальна, скасувальна обставина); <i>Семінарське заняття 11.:</i> 6) Тлумачення змісту правочину; 7) Правові наслідки недодержання сторонами вимог закону при вчиненні правочину; 8) Відмова від правочину. Недійсність правочину. Правові наслідки недійсності правочину, його частини; 9) Окремі види недійсних правочинів.	2	1-10, 11-12, 26, 62. База нормативних документів.
Тема 10. Представництво в цивільному праві				
1) Поняття, підстави та види представництва; 2) Правовідносини представництва, передоручення; 3) Правочини, які може вчиняти представник, правові наслідки вчинення правочину представником; 4) Представництво за довіреністю. Поняття, форма довіреності.	–	<i>Семінарське заняття 12.:</i> 1) Поняття, підстави та види представництва; 2) Правовідносини представництва, передоручення; 3) Правочини, які може вчиняти представник, правові наслідки вчинення правочину представником; 4) Представництво за довіреністю. Поняття, форма довіреності.	2	1-10, 11-12, 26, 62. База нормативних документів.
Модуль 2. Право власності та інші речові права				
Тема 11. Право власності: загальні положення. Форми і види права власності				
<i>Лекція 8.:</i> 1) Поняття власності. Право власності та його місце в системі речових прав; 2) Зміст права власності, його суб'єкти та об'єкти; 3) Види та форми власності і Україні; 4) Загальні засади здійснення права власності.	2	<i>Семінарське заняття 13.:</i> 1) Поняття власності. Право власності та його місце в системі речових прав; 2) Об'єктивне та суб'єктивне право власності. Зміст права власності; 3) Суб'єкти та об'єкти права власності; 4) Види та форми власності в Україні; 5) Право спільної власності;	2	1-10, 11-12, 26, 62. База нормативних документів.

<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
		6) Загальні засади здійснення права власності; 7) Право господарського відання і право оперативного управління як засоби здійснення права власності.		
Тема 12. Набуття і припинення права власності				
<i>Лекція 9.:</i> 1) Загальні положення про набуття права власності; 2) Первісні (первинні) способи набуття права власності; 3) Вторинні (похідні) способи набуття права власності; 4) Підстави припинення права власності.	2	<i>Семінарське заняття 14.:</i> 1) Загальні положення про набуття права власності; 2) Первісні (первинні) способи набуття права власності, загальні та спеціальні підстави набуття права власності; 3) Вторинні (похідні) способи набуття права власності; 4) Момент набуття права власності; 5) Підстави припинення права власності.	2	1-10, 11-12, 26, 62. База нормативних документів.
Тема 13. Інші речові права				
1) Поняття та види інших речових прав, їх ознаки. Речові права на чуже майно; 2) Сервітути; 3) Емфітевзис та суперфіцій; 4) Співвідношення права власності та інших речових прав. Право володіння чужим майном.	–	<i>Семінарське заняття 15.:</i> 1) Поняття та види інших речових прав, їх ознаки. Речові права на чуже майно; 2) Сервітути; 3) Емфітевзис та суперфіцій; 4) Співвідношення права власності та інших речових прав. Право володіння чужим майном.	2	1-10, 11-12, 26, 62. База нормативних документів.
Тема 14. Захист права власності				
<i>Лекція 10.:</i> 1) Загальні засади захисту права власності. Система цивільно-правових засобів захисту права власності; 2) Віндикаційний позов; 3) Негаторний позов; 4) Визнання права власності.	2	<i>Семінарське заняття 16.:</i> 1) Загальні засади захисту права власності. Система цивільно-правових засобів захисту права власності; 2) Віндикаційний позов; 3) Негаторний позов; 4) Визнання права власності.	2	1-10, 11-12, 26, 62. База нормативних документів.
Тема 15. Право інтелектуальної власності				
1) Поняття та види інтелектуальної власності;	–	<i>Семінарське заняття 17.:</i> 1) Поняття та види	2	1-10, 11-12, 26,

1	2	3	4	5
2) Право інтелектуальної власності та його відношення до речового права; 3) Суб'єкти, об'єкти та підстави виникнення права інтелектуальної власності; 4) Зміст права інтелектуальної власності; 5) Здійснення права інтелектуальної власності; 6) Захист права інтелектуальної власності.		інтелектуальної власності; 2) Право інтелектуальної власності та його відношення до речового права; 3) Суб'єкти, об'єкти та підстави виникнення права інтелектуальної власності; 4) Зміст права інтелектуальної власності; 5) Здійснення права інтелектуальної власності; 6) Захист права інтелектуальної власності.		62. База нормативних документів.
Модуль 3. Зобов'язальне право. Окремі види договірних зобов'язань				
Тема 16. Загальні положення про зобов'язання. Цивільно-правовий договір				
<i>Лекція 11.:</i> 1) Поняття та види зобов'язань, система зобов'язального права; 2) Підстави виникнення зобов'язань; 3) Елементи зобов'язань; 4) Поняття договору в цивільному праві.	2	<i>Семінарське заняття 18.:</i> 1) Елементи зобов'язань. Множинність сторін, її види; 2) Зміна зобов'язання. Заміна сторін у зобов'язанні; 3) Класифікація договорів; 4) Зміст та форма договору; 5) Поняття та стадії укладення договору.	2	1-10, 11-12, 26, 62. База нормативних документів.
Тема 17. Виконання зобов'язань, відповідальність за їх порушення. Припинення зобов'язань				
<i>Лекція 12.:</i> 1) Поняття та загальні принципи виконання зобов'язань; 2) Загальна характеристика підстав (способів) припинення зобов'язань; 3) Підстави та порядок припинення договору; 4) Відповідальність за порушення зобов'язань.	2	<i>Семінарське заняття 19.:</i> 1) Поняття та загальні принципи виконання зобов'язань; 2) Загальна характеристика підстав (способів) припинення зобов'язань; 3) Підстави та порядок припинення договору; 4) Відповідальність за порушення зобов'язань.	2	1-10, 11-12, 26, 62. База нормативних документів.
Тема 18. Способи забезпечення виконання зобов'язань				
1) Загальна характеристика видів (способів) забезпечення виконання зобов'язань, їх ознаки, види; 2) Неустойка як вид	–	<i>Семінарське заняття 20.:</i> 1) Загальна характеристика видів (способів) забезпечення виконання зобов'язань, їх	2	1-10, 11-12, 26, 62. База нормативних

1	2	3	4	5
забезпечення виконання зобов'язань; 3) Порука і гарантія як види забезпечення виконання зобов'язання; 4) Завдаток: поняття, функції, співвідношення з авансом; 5) Застава: поняття, види, підстави виникнення; 6) Притримання як вид забезпечення виконання зобов'язання.		ознаки, види; 2) Неустойка як вид забезпечення виконання зобов'язань; 3) Порука і гарантія як види забезпечення виконання зобов'язання; 4) Завдаток: поняття, функції, співвідношення з авансом; 5) Застава: поняття, види, підстави виникнення; 6) Притримання як вид забезпечення виконання зобов'язання.		документів.
Тема 19. Договори про передавання майна у власність				
<i>Лекція 13.:</i> 1) Загальна характеристика договору купівлі-продажу та його види; 2) Договір дарування: поняття, ознаки, види, сфера застосування; 3) Договір ренти; 4) Договір довічного утримання.	2	<i>Семінарське заняття 21.:</i> 1) Загальна характеристика договору купівлі-продажу та його види (договір роздрібно-купівлі продажу; договір поставки; договір контрактації с.-г. продукції; договір енергопостачання; договір міни); 2) Договір дарування: поняття, ознаки, види, сфера застосування; 3) Договір ренти; 4) Договір довічного утримання.	2	1-10, 11-12, 26, 62. База нормативних документів.
Тема 20. Договори на передавання майна у користування				
<i>Лекція 14.:</i> 1) Загальна характеристика договору найму (оренди); 2) Окремі види договору найму (оренди); 3) Договір позички.	2	<i>Семінарське заняття 22.:</i> 1) Загальна характеристика договору найму (оренди); 2) Договір прокату; 3) Договір найму (оренди) земельної ділянки; 4) Договір найму будівлі або іншої капітальної споруди; 5) Договір найму (оренди) транспортного засобу; 6) Договір лізингу та його види; 7) Договір позички.	2	1-10, 11-12, 26, 62. База нормативних документів.
Тема 21. Договір найму (оренди) житла				
1) Поняття договору найму (оренди) житла та його види. Поняття комерційного найму;	–	<i>Семінарське заняття 23.:</i> 1) Поняття договору найму (оренди) житла та його види.	2	1-10, 11-12, 26, 62. База

<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
2) Сторони договору найму (оренди) житла, їх права та обов'язки; 3) Договір піднайму житла. Заміна наймача у договорі; 4) Підстави та правові наслідки розірвання договору; 5) Договір оренди жита з викупом.		Поняття комерційного найму; 2) Сторони договору найму (оренди) житла, їх права та обов'язки; 3) Договір піднайму житла. Заміна наймача у договорі; 4) Підстави та правові наслідки розірвання договору; 5) Договір оренди жита з викупом.		нормативних документів.
Тема 22. Договори про виконання робіт				
<i>Лекція 15.:</i> 1) Поняття та види договорів про виконання робіт. Загальна характеристика договору підряду; 2) Сторони договору, їх права та обов'язки.	2	<i>Семінарське заняття 24.:</i> 1) Поняття та види договорів про виконання робіт. Загальна характеристика договору підряду; 2) Договір побутового підряду; 3) Договір будівельного підряду; 4) Договір підряду на проведення проектних та пошукових робіт; 5) Договір на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт.	2	1-10, 11-12, 26, 62. База нормативних документів.
Тема 23. Загальна характеристика договорів про надання послуг				
<i>Лекція 16.:</i> 1) Поняття та види послуг. Загальна характеристика договору про надання послуг; 2) Класифікація договорів про надання послуг; 3) Зміст договору про надання послуг та його виконання; 4) Відповідальність виконавця за порушення договору про надання послуг. Розірвання договору про надання послуг.	2		–	1-10, 11-12, 26, 62. База нормативних документів.
Тема 24. Договори на надання юридичних послуг				
1) Договір доручення; 2) Агентський договір; 3) Договір комісії; 4) Договір консигнації; 5) Договір управління майном.	–	<i>Семінарське заняття 25.:</i> 1) Договір доручення; 2) Агентський договір; 3) Договір комісії; 4) Договір консигнації; 5) Договір управління майном.	2	1-10, 11-12, 26, 62. База нормативних документів.

1	2	3	4	5
Тема 25. Договори на надання фактичних послуг				
1) Договір перевезення та його види. Характеристика окремих видів договорів перевезення; 2) Договір транспортного експедирування; 3) Договір зберігання та його види.	–	<i>Семінарське заняття 26.:</i> 1) Договір перевезення та його види. Характеристика окремих видів договорів перевезення; 2) Договір транспортного експедирування; 3) Договір зберігання та його види.	2	1-10, 11-12, 26, 62. База нормативних документів.
Тема 26. Зобов'язання з надання фінансових послуг. Страхування				
1) Договір позики; 2) Поняття та загальна характеристика кредитного договору, його елементи, права та обов'язки сторін; 3) Поняття та загальна характеристика договору банківського вкладу (депозиту), права та обов'язки сторін; 4) Договір банківського рахунку; 5) Договір факторингу; 6) Зобов'язання з розрахунків; 7) Страхові зобов'язання. Договір страхування.	–	<i>Семінарське заняття 27.:</i> 1) Договір позики; 2) Поняття та загальна характеристика кредитного договору, його елементи, права та обов'язки сторін; 3) Поняття та загальна характеристика договору банківського вкладу (депозиту), права та обов'язки сторін; 4) Договір банківського рахунку; 5) Договір факторингу; 6) Зобов'язання з розрахунків; 7) Страхові зобов'язання. Договір страхування.	2	1-10, 11-12, 26, 62. База нормативних документів.
Тема 27. Договори у сфері інтелектуальної власності. Комерційна концесія				
1) Загальна характеристика договорів щодо розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності, їх види, вимоги до форми; 2) Ліцензія на використання об'єкта права інтелектуальної власності: поняття, види. Ліцензійний договір; 3) Договір про передавання виключних майнових прав ІВ, договір про створення за замовленням і використання об'єкта ІВ, інші договори;	–	<i>Семінарське заняття 28.:</i> 1) Загальна характеристика договорів щодо розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності, їх види, вимоги до форми; 2) Ліцензія на використання об'єкта права інтелектуальної власності: поняття, види. Ліцензійний договір; 3) Договір про передавання виключних майнових прав ІВ, договір про створення за замовленням і використання об'єкта ІВ, інші договори;	2	1-10, 11-12, 26, 62. База нормативних документів.

<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
4) Договір про передачу «ноу-хау»; 5) Договір комерційної концесії.		4) Договір про передачу «ноу-хау»; 5) Договір комерційної концесії.		
Тема 28. Договори про спільну діяльність				
1) Договір про спільну діяльність; 2) Договір простого товариства; 3) Засновницький договір.	–	<i>Семінарське заняття 29.:</i> 1) Договір про спільну діяльність; 2) Договір простого товариства; 3) Засновницький договір.	2	1-10, 11-12, 26, 62. База нормативних документів.
Модуль 4. Зобов'язання з односторонніх дій та інші позадоговірні зобов'язання. Спадкування				
Тема 29. Недоговірні зобов'язання з односторонніх правомірних дій				
<i>Лекція 17.:</i> 1) Публічна обіцянка винагороди без оголошення конкурсу; 2) Публічна обіцянка винагороди за результатами конкурсу; 3) Зобов'язання із вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення; 4) Зобов'язання із рятування здоров'я та життя фізичної особи, майна фізичної або юридичної особи.	2	–	–	1-10, 11-12, 26, 62. База нормативних документів.
Тема 30. Загальні положення про відшкодування шкоди				
<i>Лекція 18.:</i> 1) Загальні положення про відшкодування шкоди; 2) Підстави (умови) виникнення зобов'язання із відшкодування шкоди; 3) Способи відшкодування шкоди, завданої майну потерпілого; 4) Врахування вини потерпілого та матеріального становища фізичної особи, яка завдала шкоду при вирішенні питання про відшкодування шкоди.	2	–	–	1-10, 11-12, 26, 62. База нормативних документів.

<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
Тема 31. Окремі види зобов'язань щодо відшкодування шкоди				
1) Особливості відшкодування шкоди різних форм; 2) Відшкодування шкоди, заподіяної малолітньою, неповнолітньою, недієздатною, обмежено дієздатною особою; 3) Відшкодування шкоди, завданої каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я, або смертю; 4) Відшкодування шкоди, завданої джерелом підвищеної небезпеки; 5) Зобов'язання із відшкодування шкоди, завданої внаслідок недоліків товарів, робіт чи послуг.	–	<i>Семінарське заняття 30.:</i> 1) Особливості відшкодування шкоди різних форм; 2) Відшкодування шкоди, заподіяної малолітньою, неповнолітньою, недієздатною, обмежено дієздатною особою; 3) Відшкодування шкоди, завданої каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я, або смертю; 4) Відшкодування шкоди, завданої джерелом підвищеної небезпеки; 5) Зобов'язання із відшкодування шкоди, завданої внаслідок недоліків товарів, робіт чи послуг.	2	1-10, 11-12, 26, 62. База нормативних документів.
Тема 32. Зобов'язання із набуття чи збереження майна без достатньої правової підстави				
1) Поняття та підстави виникнення зобов'язання із набуття чи збереження майна без достатньої правової підстави; 2) Об'єкт, суб'єкти та зміст зобов'язання із набуття чи збереження майна без достатньої правової підстави; 3) Відшкодування доходів від безпідставно набутого майна і витрат на його утримання.	–	<i>Семінарське заняття 31.:</i> 1) Поняття та підстави виникнення зобов'язання із набуття чи збереження майна без достатньої правової підстави; 2) Об'єкт, суб'єкти та зміст зобов'язання із набуття чи збереження майна без достатньої правової підстави; 3) Відшкодування доходів від безпідставно набутого майна і витрат на його утримання.	2	1-10, 11-12, 26, 62. База нормативних документів.
Тема 33. Загальні положення про спадкування				
<i>Лекція 19.:</i> 1) Загальні положення про спадкування; 2) Спадкування з заповітом; 3) Спадкування за законом.	2	<i>Семінарське заняття 32.:</i> 1) Загальні положення про спадкування; 2) Спадкування з заповітом; 3) Спадкування за законом; 4) Здійснення права на спадкування; 5) Спадковий договір.	2	1-10, 11-12, 26, 62. База нормативних документів.
Загалом з навчальної дисципліни	38	Загалом з навчальної дисципліни	64	

**Таблиця 4.2. Технологічна карта тематичного плану навчальної дисципліни
«Цивільне право», яка викладається для студентів заочної (дистанційної) форми навчання**

Назва модуля (розділу), теми та питання теми (лекції)	Об-сяг год.	Назва теми та питання семінарського, практичного або лабораторного заняття	Об-сяг год.	Інф. джерела (порядковий номер за переліком)
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
Модуль 1. Загальні положення цивільного права. Цивільні правовідносини				
Тема 1. Цивільне право в системі права України. Джерела цивільного права				
<i>Лекція 1.:</i> 1) Цивільне право, як приватне право. Предмет цивільного права. Місце цивільного права в системі галузей права; 2) Метод цивільно-правового регулювання; 3) Принципи цивільного права; 4) Система цивільного права; 5) Загальна характеристика джерел цивільного права.	2	–	–	1-10, 11-12, 26, 62. База нормативних документів.
Тема 2. Цивільне право як наука				
1) Поняття, предмет та методи цивільного права як науки. 2) Цивільне право як навчальна дисципліна. 3) Становлення цивілістичної науки в Україні та її сучасний стан.	–	–	–	1-10, 11-12, 26, 62. База нормативних документів.
Тема 3. Цивільне правовідношення				
<i>Лекція 2.:</i> 1) Поняття цивільного правовідношення. Елементи цивільного правовідношення; 2) Суб'єкти та об'єкти цивільних правовідносин; 3) Зміст цивільних правовідносин. Поняття та зміст	2	–	–	1-10, 11-12, 26, 62. База нормативних документів.

1	2	3	4	5
суб'єктивних прав та обов'язків; 4) Види цивільних правовідносин; 5) Підстави виникнення, зміни та припинення цивільних правовідносин.				
Тема 4. Фізична особа як суб'єкт цивільного правовідношення				
1) Поняття фізичної особи. Цивільна правоздатність фізичної особи; 2) Цивільна дієздатність фізичної особи та її обсяг; 3) Обмеження цивільної дієздатності фізичної особи. Визнання фізичної особи недієздатною. Опіка та піклування; 4) Підстави, порядок та правові наслідки визнання фізичної особи безвісно відсутньою та оголошення її померлою.	2	<i>Семінарське заняття 1.:</i> 1) Поняття фізичної особи. Цивільна правоздатність фізичної особи; 2) Ім'я, місце проживання фізичної особи та його цивільно-правове значення; 3) Цивільна дієздатність фізичної особи та її обсяг; 4) Фізична особа – підприємець. Принципи та умови здійснення підприємницької діяльності фізичною особою; 5) Цивільно-правова відповідальність фізичної особи-підприємця; 6) Обмеження цивільної дієздатності фізичної особи. Визнання фізичної особи недієздатною. Опіка та піклування; 7) Підстави, порядок та правові наслідки визнання фізичної особи безвісно відсутньою та оголошення її померлою.	2	1-10, 11-12, 26, 62. База нормативних документів.
Тема 5. Особисті немайнові права фізичної особи				
1) Поняття та ознаки особистих немайнових прав фізичної особи, їх класифікація; 2) Особисті немайнові права, що забезпечують природне існування фізичної особи; 3) Особисті немайнові права, що забезпечують соціальне буття фізичної особи; 4) Загальні засади здійснення	–	–	–	1-10, 11-12, 26, 62. База нормативних документів.

1	2	3	4	5
особистих немайнових прав; 5) Загальна характеристика способів захисту особистих немайнових прав.				
Тема 6. Юридична особа як суб'єкт цивільного правовідношення. Окремі види юридичних осіб				
1) Поняття й ознаки юридичної особи; 2) Цивільна право- і дієздатність юридичної особи; 3) Класифікація юридичних осіб. Юридичні особи приватного права та юридичні особи публічного права; 4) Види (форми) юридичних осіб.	–	<i>Семінарське заняття 2.:</i> 1) Поняття й ознаки юридичної особи; 2) Цивільна право- і дієздатність юридичної особи; 3) Види (форми) юридичних осіб (<i>підпункти</i>); 4) Філії та представництва юридичних осіб; 5) Створення, державна реєстрація юридичної особи. Припинення юридичних осіб, їх реорганізація та ліквідація; 6) Правові форми участі держави, територіальних громад у цивільних відносинах.	2	1-10, 11-12, 26, 62. База нормативних документів.
Тема 7. Об'єкти цивільних правовідносин				
1) Поняття та види об'єктів цивільних прав; 2) Речі як об'єкти цивільних прав. Поняття та класифікація речей; 3) Поняття, групи та види цінних паперів як об'єктів цивільних прав. Грошові кошти; 4) Дії, послуги як об'єкти цивільного прав; 5) Нематеріальні блага як об'єкти цивільних прав.	–	–	–	1-10, 11-12, 26, 62. База нормативних документів.
Тема 8. Здійснення та захист цивільних прав, відповідальність. Цивільно-правові строки і терміни, позовна давність				
1) Поняття здійснення цивільних прав та виконання цивільних обов'язків; 2) Межі здійснення цивільних прав. Зловживання правом; 3) Захист цивільних прав та інтересів	–	–	–	1-10, 11-12, 26, 62. База нормативних документів.

1	2	3	4	5
судом та іншими суб'єктами; 4) Поняття, ознаки та функції цивільно-правової відповідальності; 5) Поняття та визначення строку та терміну. Види цивільно-правових строків та термінів.				
Тема 9. Правочини				
1) Поняття, ознаки та види правочинів; 2) Форми правочинів; 3) Загальні вимоги, додержання яких є необхідним для дійсності правочину; 4) Нотаріальне посвідчення правочину. Державна реєстрація правочину.	–	<i>Семінарське заняття 3.:</i> 1) Поняття, ознаки та види правочинів; 2) Форми правочинів; 3) Загальні вимоги, додержання яких є необхідним для дійсності правочину; 4) Нотаріальне посвідчення правочину. Державна реєстрація правочину; 5) Правочини, щодо яких правові наслідки пов'язуються з настанням певної обставини (відкладальна, скасувальна обставина); 6) Тлумачення змісту правочину; 7) Правові наслідки недодержання сторонами вимог закону при вчиненні правочину; 8) Відмова від правочину. Недійсність правочину. Правові наслідки недійсності правочину, його частини; 9) Окремі види недійсних правочинів.	2	1-10, 11-12, 26, 62. База нормативних документів.
Тема 10. Представництво в цивільному праві				
1) Поняття, підстави та види представництва; 2) Правовідносини представництва, передоручення; 3) Правочини, які може вчиняти представник, правові наслідки вчинення правочину представником; 4) Представництво за довіреністю. Поняття,	–	–	–	1-10, 11-12, 26, 62. База нормативних документів.

<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
форма довіреності.				
Модуль 2. Право власності та інші речові права				
Тема 11. Право власності: загальні положення. Форми і види права власності				
<i>Лекція 3.:</i> 1) Поняття власності. Право власності та його місце в системі речових прав; 2) Зміст права власності, його суб'єкти та об'єкти; 3) Види та форми власності в Україні; 4) Загальні засади здійснення права власності.	2	–	–	1-10, 11-12, 26, 62. База нормативних документів.
Тема 12. Набуття і припинення права власності				
1) Загальні положення про набуття права власності; 2) Первісні (первинні) способи набуття права власності; 3) Вторинні (похідні) способи набуття права власності; 4) Підстави припинення права власності.	–	<i>Семінарське заняття 4.:</i> 1) Загальні положення про набуття права власності; 2) Первісні (первинні) способи набуття права власності, загальні та спеціальні підстави набуття права власності; 3) Вторинні (похідні) способи набуття права власності; 4) Момент набуття права власності; 5) Підстави припинення права власності.	2	1-10, 11-12, 26, 62. База нормативних документів.
Тема 13. Інші речові права				
1) Поняття та види інших речових прав, їх ознаки. Речові права на чуже майно; 2) Сервітути; 3) Емфітевзис та суперфіцій; 4) Співвідношення права власності та інших речових прав. Право володіння чужим майном.	–	<i>Семінарське заняття 5.:</i> 1) Поняття та види інших речових прав, їх ознаки. Речові права на чуже майно; 2) Сервітути; 3) Емфітевзис та суперфіцій; 4) Співвідношення права власності та інших речових прав. Право володіння чужим майном.	2	1-10, 11-12, 26, 62. База нормативних документів.
Тема 14. Захист права власності				
<i>Лекція 4.:</i> 1) Загальні засади захисту права	2	–	–	1-10, 11-12, 26,

<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
власності. Система цивільно-правових засобів захисту права власності; 2) Віндикаційний позов; 3) Негаторний позов; 4) Визнання права власності.				62. База нормативних документів.
Тема 15. Право інтелектуальної власності				
1) Поняття та види інтелектуальної власності; 2) Право інтелектуальної власності та його відношення до речового права; 3) Суб'єкти, об'єкти та підстави виникнення права інтелектуальної власності; 4) Зміст права інтелектуальної власності; 5) Здійснення права інтелектуальної власності; 6) Захист права інтелектуальної власності.	–	<i>Семінарське заняття б.:</i> 1) Поняття та види інтелектуальної власності; 2) Право інтелектуальної власності та його відношення до речового права; 3) Суб'єкти, об'єкти та підстави виникнення права інтелектуальної власності; 4) Зміст права інтелектуальної власності; 5) Здійснення права інтелектуальної власності; 6) Захист права інтелектуальної власності.	2	1-10, 11-12, 26, 62. База нормативних документів.
Модуль 3. Зобов'язальне право. Окремі види договірних зобов'язань				
Тема 16. Загальні положення про зобов'язання. Цивільно-правовий договір				
1) Поняття та види зобов'язань, система зобов'язального права; 2) Підстави виникнення зобов'язань; 3) Елементи зобов'язань; 4) Поняття договору в цивільному праві.	–	–	–	1-10, 11-12, 26, 62. База нормативних документів.
Тема 17. Виконання зобов'язань, відповідальність за їх порушення. Припинення зобов'язань				
1) Поняття та загальні принципи виконання зобов'язань; 2) Загальна характеристика підстав (способів) припинення зобов'язань; 3) Підстави та порядок припинення договору; 4) Відповідальність за порушення	–	–	–	1-10, 11-12, 26, 62. База нормативних документів.

<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
зобов'язань.				
Тема 18. Способи забезпечення виконання зобов'язань				
1) Загальна характеристика видів (способів) забезпечення виконання зобов'язань, їх ознаки, види; 2) Неустойка як вид забезпечення виконання зобов'язань; 3) Порука і гарантія як види забезпечення виконання зобов'язання; 4) Завдаток: поняття, функції, співвідношення з авансом; 5) Застава: поняття, види, підстави виникнення; 6) Притримання як вид забезпечення виконання зобов'язання.	–	–	–	1-10, 11-12, 26, 62. База нормативних документів.
Тема 19. Договори про передання майна у власність				
1) Загальна характеристика договору купівлі-продажу та його види; 2) Договір дарування: поняття, ознаки, види, сфера застосування; 3) Договір ренти; 4) Договір довічного утримання.	–	–	–	1-10, 11-12, 26, 62. База нормативних документів.
Тема 20. Договори на передання майна у користування				
1) Загальна характеристика договору найму (оренди); 2) Окремі види договору найму (оренди); 3) Договір позички.	–	–	–	1-10, 11-12, 26, 62. База нормативних документів.
Тема 21. Договір найму (оренди) житла				
1) Поняття договору найму (оренди) житла та його види. Поняття комерційного найму; 2) Сторони договору найму (оренди) житла,	–	–	–	1-10, 11-12, 26, 62. База нормативних документів.

<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
їх права та обов'язки; 3) Договір піднайму житла. Заміна наймача у договорі; 4) Підстави та правові наслідки розірвання договору; 5) Договір оренди жита з викупом.				
Тема 22. Договори про виконання робіт				
1) Поняття та види договорів про виконання робіт. Загальна характеристика договору підряду; 2) Сторони договору, їх права та обов'язки.	–	–	–	1-10, 11-12, 26, 62. База нормативних документів.
Тема 23. Загальна характеристика договорів про надання послуг				
1) Поняття та види послуг. Загальна характеристика договору про надання послуг; 2) Класифікація договорів про надання послуг; 3) Зміст договору про надання послуг та його виконання; 4) Відповідальність виконавця за порушення договору про надання послуг. Розірвання договору про надання послуг.	–	–	–	1-10, 11-12, 26, 62. База нормативних документів.
Тема 24. Договори на надання юридичних послуг				
1) Договір доручення; 2) Агентський договір; 3) Договір комісії; 4) Договір консигнації; 5) Договір управління майном.	–	–	–	1-10, 11-12, 26, 62. База нормативних документів.
Тема 25. Договори на надання фактичних послуг				
1) Договір перевезення та його види. Характеристика окремих видів договорів перевезення; 2) Договір транспортного	–	–	–	1-10, 11-12, 26, 62. База нормативних документів.

<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
експедирування; 3) Договір зберігання та його види.				
Тема 26. Зобов'язання з надання фінансових послуг. Страхування				
1) Договір позики; 2) Поняття та загальна характеристика кредитного договору, його елементи, права та обов'язки сторін; 3) Поняття та загальна характеристика договору банківського вкладу (депозиту), права та обов'язки сторін; 4) Договір банківського рахунку; 5) Договір факторингу; 6) Зобов'язання з розрахунків; 7) Страхові зобов'язання. Договір страхування.	–	–	–	1-10, 11-12, 26, 62. База нормативних документів.
Тема 27. Договори у сфері інтелектуальної власності. Комерційна концесія				
1) Загальна характеристика договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності, їх види, вимоги до форми; 2) Ліцензія на використання об'єкта права інтелектуальної власності: поняття, види. Ліцензійний договір; 3) Договір про передавання виключних майнових прав ІВ, договір про створення за замовленням і використання об'єкта ІВ, інші договори; 4) Договір про передачу «ноу-хау»; 5) Договір комерційної концесії.	–	–	–	1-10, 11-12, 26, 62. База нормативних документів.
Тема 28. Договори про спільну діяльність				
1) Договір про спільну діяльність; 2) Договір	–	–	–	1-10, 11-12, 26,

<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
простого товариства; 3) Засновницький договір.				62. База нормативних документів.
Модуль 4. Зобов'язання з односторонніх дій та інші позадоговірні зобов'язання. Спадкування				
Тема 29. Недоговірні зобов'язання з односторонніх правомірних дій				
1) Публічна обіцянка винагороди без оголошення конкурсу; 2) Публічна обіцянка винагороди за результатами конкурсу; 3) Зобов'язання із вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення; 4) Зобов'язання із рятування здоров'я та життя фізичної особи, майна фізичної або юридичної особи.	–	–	–	1-10, 11-12, 26, 62. База нормативних документів.
Тема 30. Загальні положення про відшкодування шкоди				
1) Загальні положення про відшкодування шкоди; 2) Підстави (умови) виникнення зобов'язання із відшкодування шкоди; 3) Способи відшкодування шкоди, завданої майну потерпілого; 4) Врахування вини потерпілого та матеріального становища фізичної особи, яка завдала шкоду при вирішенні питання про відшкодування шкоди.	–	–	–	1-10, 11-12, 26, 62. База нормативних документів.
Тема 31. Окремі види зобов'язань щодо відшкодування шкоди				
1) Особливості відшкодування шкоди різних форм; 2) Відшкодування шкоди, заподіяної малолітньою, неповнолітньою, недеєдатною,	–	–	–	1-10, 11-12, 26, 62. База нормативних документів.

<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
обмежено дієздатною особою; 3) Відшкодування шкоди, завданої каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я, або смертю; 4) Відшкодування шкоди, завданої джерелом підвищеної небезпеки; 5) Зобов'язання із відшкодування шкоди, завданої внаслідок недоліків товарів, робіт чи послуг.				документів.
Тема 32. Зобов'язання із набуття чи збереження майна без достатньої правової підстави				
1) Поняття та підстави виникнення зобов'язання із набуття чи збереження майна без достатньої правової підстави; 2) Об'єкт, суб'єкти та зміст зобов'язання із набуття чи збереження майна без достатньої правової підстави; 3) Відшкодування доходів від безпідставно набутого майна і витрат на його утримання.	–	–	–	1-10, 11-12, 26, 62. База нормативних документів.
Тема 33. Загальні положення про спадкування				
1) Загальні положення про спадкування; 2) Спадкування з заповітом; 3) Спадкування за законом.	–	–	–	1-10, 11-12, 26, 62. База нормативних документів.
Загалом з навчальної дисципліни	8	Загалом з навчальної дисципліни	12	

Розділ 5. Самостійна робота студентів

Види та форми самостійної роботи студентів згідно Положення про організацію самостійної та консультативної роботи в Полтавському університеті економіки і торгівлі, які застосовуються при викладанні даної навчальної дисципліни «Цивільне право»:

- підготовка до семінарських (практичних) занять;
- вивчення окремих тем або питань, що передбачені робочою програмою для самостійного опрацювання;
- виконання домашніх завдань, передбачених робочою програмою з дисципліни (термінологічний словник, ситуаційні завдання);
- аналіз конкретної виробничої ситуації та підготовка аналітичної записки (Case study);
- підготовка до модульних контрольних робіт та інших форм поточного контролю;
- вирішення і письмове оформлення задач, схем, діаграм, інших робіт графічного характеру, зокрема, у формі підготовки презентацій;
- систематизація вивченого матеріалу дисципліни перед написанням модульних контрольних робіт та іспитом;
- виконання індивідуальних завдань (написання реферату, підготовка критичного есе на статті зарубіжних і вітчизняних авторів за визначеною тематикою; пошук (підбір) та огляд літературних джерел за заданою проблематикою);
- підготовка доповіді на наукову конференцію або семінар, аналіз практичних ситуацій, самостійне виконання розрахункових, графічних і розрахунково-графічних робіт, аналітичних оглядів, висновків, рекомендацій тощо).

Засоби контролю виконання видів та форм самостійної роботи студентів, які застосовуються при викладанні даної навчальної дисципліни «Цивільне право»:

- оцінка рівня активності участі студента на різних видах аудиторних занять, що свідчить про ступінь самопідготовки студента;
- бліц-опитування, тестування, індивідуальні завдання на картках під час аудиторних занять;
- перевірка правильності виконання завдань;
- перевірка термінологічних словників, робочих зошитів;
- доповіді на студентських наукових конференціях, і семінарах, у студентському дискусійному клубі «Феміда».

Самостійна робота студентів є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом навчальної дисципліни, засвоєння знань, надбання вмінь та навичок у вільний від аудиторних навчальних занять час. Самостійна робота студента складається із підготовки до

семінарських, практичних, лабораторних й індивідуальних занять шляхом виконання усного та письмового домашнього завдання.

У процесі самостійної роботи студенти повторюють й закріплюють той матеріал, що був розібраний з науково-педагогічним працівником на лекційних заняттях, а також опановують окремі програмні питання, що передбачені для самостійного вивчення. Самостійна робота з підготовки до семінарських занять здійснюється за відповідним планом, що містить до кожної теми перелік програмних питань, які виносяться на обговорення на семінарське заняття. Спираючись на прослуханий лекційний матеріал, опрацювавши основну і додаткову літературу, ознайомившись із законодавчими і нормативними документами, студенти готують тези своїх виступів, а також, за власним бажанням, можуть обирати тему доповіді, погодивши її з викладачем, для презентації її на семінарі-дискусії. Дана доповідь повинна містити, крім висвітлення самої сутності виявленої студентами проблеми, обґрунтування її актуальності та власні пропозиції щодо її вирішення. Обов'язково доповідь повинна стосуватися теми семінарського заняття, проте вона може охоплювати більш широке коло питань, ніж передбачаються навчальною програмою дисципліни.

Також студенти самостійно виконують письмові домашні завдання (вирішують практичні задачі, використовуючи збірник задач з навчальної дисципліни та керуючись методичними вказівками щодо їх розв'язання), здійснюють самоконтроль своїх знань за допомогою складання навчальних тестів та розв'язування кросвордів.

З метою поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти одержують в процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці, підвищення рівня успішності студентів, які з тих чи інших причин потребують додаткової допомоги викладача при підготовці до складання поточного чи підсумкового контролю, при виконанні індивідуальних завдань науково-педагогічні працівники кафедри надають студентам консультації.

Розділ 6. Методики активізації процесу навчання

Інтенсифікація навчального процесу при викладанні дисципліни повинна здійснюватися на основі використання активних методів навчання, що дозволяє, вирішити проблему зростаючого інформаційного навантаження на студентів, поліпшити якість засвоєння ними вивченого матеріалу.

Під час викладання дисципліни широко використовуються такі методики активізації навчального процесу:

- лекції, які переважно спрямовані на висвітлення основних змін у законодавстві, проведення порівняльного аналізу вітчизняної

практики господарювання із зарубіжним досвідом, виявлення основних причин виникнення негативних тенденцій й кризових явищ в економіці України та окреслення шляхів їх подолання, а також ознайомлення студентів з науковою дискусією, що відбувається в економічній літературі навколо визначення тих чи інших категорій, явищ, процесів. Проблемні лекції знаходять широке застосування при розгляді кожної теми навчальної дисципліни;

- міні-лекції. В умовах обмеженості часу проведення аудиторних лекційних занять частину програмних питань науково-педагогічний працівник освітлює у формі міні-лекції. Це відбувається переважно за допомогою розроблених науково-педагогічним працівником структурно-логічних схем, які охоплюють основний зміст питання, що розглядається, у структурованому вигляді, що є найзручнішим та найефективнішим способом сприйняття студентами об'ємної інформації у короткі проміжки часу;
- робота в малих групах. Під час проведення дискусії, виконання практичних завдань викладач здійснює поділ студентів (за їх власним бажанням) на малі робочі групи по 4-5 осіб. Таким чином, у студентському колективі створюється дух суперництва, у кожного студента з'являється можливість викласти власну думку своїм колегам, серед різних інших думок студентів сформулювати найбільш вірну відповідь на поставлені викладачем чи іншими групами студентів питання;
- презентація групою студентів розробленої ними теми, яка охоплює актуальні проблемні питання, з проведенням подальшої дискусії між іншими «малими групами», викладачем та експертами (яких визначає викладач), з тих питань, що виносяться на обговорення;
- моделювання міні-ситуацій (використання кейс-методу). Застосування даної методики проведення занять дає змогу студентам отримати певні навички з прийняття ефективних рішень, адаптувати теоретичні знання до практичних умов, обробляти інформацію та виявляти тенденції розвитку певних явищ;
- колективне розгадування «малими групами» кросвордів, які містять основні терміни й категорії кожної з тем дисципліни. Дана форма контролю дає можливість викладачу перевірити ступінь засвоєння студентами основної термінології, а студентам закріпити й систематизувати отримані знання;
- дидактичні ігри: ділові, рольові, імітаційні. Кожен викладач, який веде практичні заняття, самостійно (можливо і за участю студентів) розробляє певні ігри і обирає тему заняття, на якій буде проводитися та чи інша гра.

Розділ 7. Система поточного і підсумкового контролю

Поточний контроль здійснюється при проведенні лекцій, семінарських (практичних, лабораторних), перевірки виконання індивідуальних і домашніх завдань та має на меті перевірку рівня засвоєння студентом навчального матеріалу навчальної дисципліни.

Під час проведення лекцій застосовуються такі методи контролю, як усне опитування студентів з питань, визначених планом лекцій та пов'язаних з матеріалом попередніх лекцій, дискусійне обговорення проблемних питань з теми лекції та інше.

Під час проведення семінарських занять застосовуються такі методи контролю, як усне та письмове опитування студентів з питань, визначених планом семінарських занять, дискусійне обговорення проблемних питань з теми заняття, письмове складання студентами тестів, відповідь у письмовій формі на індивідуальне теоретичне завдання, письмове виконання індивідуального практичного завдання (цивільно-правової ситуації), розв'язок термінологічних завдань (зокрема, кросвордів) тощо. Завдання можуть виконуватися як індивідуально, так і «малими групами» (у такому випадку бали виставляються відповідно до внеску кожного студента, а у разі, якщо його встановити неможливо – в однаковому для всіх розмірі за результатами виконання завдання).

Поточний контроль виконання студентами індивідуальних і домашніх завдань здійснюється за допомогою перевірки виконаних завдань (у письмовій, електронній чи іншій формі).

Поточний контроль, який застосовується під час проведення поточних модульних робіт, здійснюється шляхом перевірки виконання відповідних тестів в письмовій формі або за допомогою програмного забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу, шляхом перевірки виконання практичних ситуацій в письмовій формі тощо.

Поточна успішність студентів за виконання навчальних видів робіт на навчальних заняттях і за виконання завдань самостійної роботи оцінюються **за допомогою національної шкали оцінок**.

Оцінювання знань студентів при виконанні поточних модульних робіт (**поточний модульний контроль**) здійснюється **за 100-бальною шкалою**. Робочим навчальним планом при вивченні матеріалу навчальної дисципліни у семестрі навчального року передбачено виконання чотирьох поточних модульних робіт, відтак загальна оцінка за поточний модульний контроль визначається як середньоарифметична за формулою:

$$(M1 * K1 + M2 * K2 + \dots + MnKn),$$

M1, M2 – модуль 1, модуль 2;

K1, K2 – коефіцієнт кількості годин, відведених на модуль (у разі їх непропорційності), сума усіх коефіцієнтів = 1

З метою мотивації студентів до активного та якісного виконання навчальної роботи протягом семестру до загальної оцінки за поточний модульний контроль можуть бути використані коефіцієнти мотивації. Рішення про використання коефіцієнтів мотивації приймаються на засідання кафедри на кожен навчальний рік. Рішення про безпосереднє застосування коефіцієнтів мотивації до студентів певної групи приймаються викладачем.

Таблиця 5. Шкала оцінювання знань студентів за результатами підсумкового контролю з навчальної дисципліни «Цивільне право»

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Добре
74-81	C	Дуже добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного підсумкового контролю
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни та підсумковим контролем

Таблиця 6. Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни «Цивільне право»

Форма роботи	Вид роботи	Бали
1. Навчальна	1. Участь у предметних олімпіадах: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	10-30
	2. Участь у конкурсах на кращого знавця дисципліни: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	10-30
	3. Виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань підвищеної складності	1-15
	4. Написання і захист наукового реферату з визначеної проблеми	0-4
2. Науково-дослідна	1. Участь в наукових гуртках («Ін-Юре»)	5-20
	2. Участь в наукових студентських клубах («Феміда»)	5-20
	3. Участь в конкурсах студентських робіт: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	5-15
	4. Участь в наукових студентських конференціях: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	5-15
	5. Підготовка публікації в наукових виданнях.	20
	6. Оформлення сценарного плану дидактичної гри	10-20
Разом		*

За додаткові види навчальних робіт студент може отримати не більше 30 балів.

Додаткові бали додаються до загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни, але не загальна підсумкова оцінка не може перевищувати 100 балів.

Таблиця 7.1. Приклади розрахунку загальної підсумкової оцінки при підсумковій формі контролю у вигляді заліку (I семестр)

Варіанти прикладів	Оцінка за ПМК 1 (K1=0,67)	Оцінка за ПМК 2 (K2=0,33)	Загальна підсумкова оцінка за 100-ою шкалою	Загальна підсумкова оцінка за національною шкалою	Загальна підсумкова оцінка за ЄКТС
Приклад 1.	95	89	93	Відмінно	A
(із коеф.)	63,65	29,37			
(сума)	93,02				
Приклад 2.	90	85	88	Добре	B
(із коеф.)	60,3	28,05			
(сума)	88,35				
Приклад 3.	68	75	70	Задовільно	D
(із коеф.)	45,56	24,75			
(сума)	70,31				
Приклад 4.	50	64	55	Незадовільно з можливістю повторного складання	FX
(із коеф.)	33,5	21,12			
(сума)	54,62				

Таблиця 7.2. Приклади розрахунку загальної підсумкової оцінки при підсумковій формі контролю у вигляді екзамену (II семестр)

Варіанти прикладів	Оцінка за ПМК 1 (K1=0,33)	Оцінка за ПМК 2 (K2=0,17)	Оцінка за ПМК 3 (K2=0,33)	Оцінка за ПМК 4 (K2=0,17)	Оцінка за здачу екзамену	Загальна підсумкова оцінка за 100-ою шкалою	Загальна підсумкова оцінка за національною шкалою	Загальна підсумкова оцінка за ЄКТС
Приклад 1.	95	89	90	87	90	90,58=91	Відмінно	A
(із коеф.)	31,35	15,13	29,7	14,79				
(сума)	$90,97*0,6 = 54,58$							
Приклад 2.	90	85	90	83	85	86,78=87	Добре	B
(із коеф.)	29,7	14,45	29,7	14,11				
(сума)	$87,96*0,6 = 52,78$							
Приклад 3.	68	75	64	70	70	68,93=69	Задовільно	D
(із коеф.)	22,44	12,75	21,12	11,9				
(сума)	$68,21*0,6 = 40,93$							
Приклад 4.	50	64	59	63	45	52,54=53	Незадовільно з можливістю повторного складання	FX
(із коеф.)	16,5	10,88	19,47	10,71				
(сума)	$57,56*0,6 = 34,54$							

**ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ
ДО ПІДСУМКОВОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ (ЗАЛІКУ)
(1 семестр)**

Модуль 1. Загальні положення цивільного права.

Цивільні правовідносини

1. Цивільне право, як приватне право. Предмет цивільного права. Місце цивільного права в системі галузей права.
2. Метод цивільно-правового регулювання.
3. Принципи цивільного права.
4. Система цивільного права.
5. Загальна характеристика джерел цивільного права.
6. Дія актів цивільного законодавства в часі, просторі та за колом суб'єктів.
7. Договір як джерело цивільного права, акти цивільного законодавства і договір.
8. Цивільно-правові норми: поняття, види.
9. Судова практика та її роль в удосконаленні, тлумаченні та застосуванні норм цивільного права.
10. Поняття, предмет та методи цивільного права як науки.
11. Цивільне право як навчальна дисципліна.
12. Становлення цивілістичної науки в Україні та її сучасний стан.
13. Поняття цивільного правовідношення. Елементи цивільного правовідношення.
14. Суб'єкти цивільних правовідносин.
15. Об'єкти цивільних правовідносин.
16. Зміст цивільних правовідносин. Поняття та зміст суб'єктивних прав та обов'язків.
17. Види цивільних правовідносин.
18. Підстави виникнення, зміни та припинення цивільних правовідносин.
19. Поняття фізичної особи. Цивільна правоздатність фізичної особи.
20. Ім'я, місце проживання фізичної особи та його цивільно-правове значення.
21. Цивільна дієздатність фізичної особи та її обсяг.
22. Фізична особа – підприємець. Принципи та умови здійснення підприємницької діяльності фізичною особою.
23. Цивільно-правова відповідальність фізичної особи-підприємця.
24. Обмеження цивільної дієздатності фізичної особи. Визнання фізичної особи недієздатною. Опіка та піклування.
25. Підстави, порядок та правові наслідки визнання фізичної особи безвісно відсутньою та оголошення її померлою.
26. Поняття та ознаки особистих немайнових прав фізичної особи, їх класифікація.

27. Особисті немайнові права, що забезпечують природне існування фізичної особи.
28. Особисті немайнові права, що забезпечують соціальне буття фізичної особи.
29. Загальні засади здійснення особистих немайнових прав.
30. Загальна характеристика способів захисту особистих немайнових прав.
31. Поняття й ознаки юридичної особи.
32. Цивільна право- і дієдатність юридичної особи.
33. Види (форми) юридичних осіб.
34. Загальна характеристика підприємницьких товариств.
35. Юридичні особи приватного та публічного права. Загальна характеристика непідприємницьких товариств.
36. Філії та представництва юридичних осіб.
37. Створення, державна реєстрація юридичної особи. Припинення юридичних осіб, їх реорганізація та ліквідація.
38. Правові форми участі держави, територіальних громад у цивільних відносинах.
39. Поняття та види об'єктів цивільних прав.
40. Речі як об'єкти цивільних прав. Поняття та класифікація речей.
41. Поняття, групи та види цінних паперів як об'єктів цивільних прав. Грошові кошти.
42. Дії, послуги як об'єкти цивільного прав.
43. Нематеріальні блага як об'єкти цивільних прав.
44. Поняття здійснення цивільних прав та виконання цивільних обов'язків.
45. Межі здійснення цивільних прав. Зловживання правом.
46. Захист цивільних прав та інтересів судом та іншими суб'єктами.
47. Поняття, ознаки та функції цивільно-правової відповідальності;
48. Підстави та умови цивільно-правової відповідальності. Цивільно-правова відповідальність без наявності вини, звільнення від відповідальності.
49. Поняття та визначення строку та терміну. Види цивільно-правових строків та термінів.
50. Поняття, значення і види дії позовної давності, її перебіг та обчислення.
51. Початок перебігу строків позовної давності. Зупинення перебігу строків позовної давності. Перерив строку позовної давності.
52. Поняття, ознаки та види правочинів.
53. Форми правочинів.
54. Загальні вимоги, додержання яких є необхідним для дійсності правочину.
55. Нотаріальне посвідчення правочину. Державна реєстрація правочину.

56. Правочини, щодо яких правові наслідки пов'язуються з настанням певної обставини (відкладальна, скасувальна обставина).
57. Тлумачення змісту правочину.
58. Правові наслідки недодержання сторонами вимог закону при вчиненні правочину.
59. Відмова від правочину. Недійсність правочину. Правові наслідки недійсності правочину, його частини.
60. Окремі види недійсних правочинів.
61. Поняття, підстави та види представництва.
62. Правовідносини представництва, передоручення.
63. Правочини, які може вчиняти представник, правові наслідки вчинення правочину представником.
64. Представництво за довіреністю. Поняття, форма довіреності.

Модуль 2. Право власності та інші речові права

65. Поняття власності. Право власності та його місце в системі речових прав.
66. Об'єктивне та суб'єктивне право власності. Зміст права власності.
67. Суб'єкти та об'єкти права власності.
68. Види та форми власності в Україні.
69. Право спільної власності.
70. Загальні засади здійснення права власності.
71. Право господарського відання і право оперативного управління як засоби здійснення права власності.
72. Загальні положення про набуття права власності.
73. Первісні (первинні) способи набуття права власності, загальні та спеціальні підстави набуття права власності.
74. Вторинні (похідні) способи набуття права власності.
75. Момент набуття права власності.
76. Підстави припинення права власності.
77. Поняття та види інших речових прав, їх ознаки. Речові права на чуже майно.
78. Сервітути.
79. Емфітевзис та суперфіцій.
80. Співвідношення права власності та інших речових прав. Право володіння чужим майном.
81. Загальні засади захисту права власності. Система цивільно-правових засобів захисту права власності.
82. Виправленняний позов.
83. Негаторний позов.
84. Визнання права власності.
85. Поняття та види інтелектуальної власності.

86. Право інтелектуальної власності та його відношення до речового права.
87. Суб'єкти, об'єкти та підстави виникнення права інтелектуальної власності.
88. Зміст права інтелектуальної власності.
89. Здійснення права інтелектуальної власності.
90. Захист права інтелектуальної власності.

**ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ
ДО ПІДСУМКОВОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ (ЕКЗАМЕНУ)
(2 семестр)**

1. Цивільне право, як приватне право. Предмет цивільного права. Місце цивільного права в системі галузей права.
2. Метод цивільно-правового регулювання. Принципи цивільного права.
3. Система цивільного права.
4. Загальна характеристика джерел цивільного права. Дія актів цивільного законодавства в часі, просторі та за колом суб'єктів.
5. Судова практика та її роль в удосконаленні, тлумаченні та застосуванні норм цивільного права. Договір як джерело цивільного права, акти цивільного законодавства і договір.
6. Цивільно-правові норми: поняття, види.
7. Поняття, предмет та методи цивільного права як науки. Становлення цивілістичної науки в Україні та її сучасний стан.
8. Поняття цивільного правовідношення. Елементи цивільного правовідношення.
9. Суб'єкти цивільних правовідносин. Об'єкти цивільних правовідносин.
10. Зміст цивільних правовідносин. Поняття та зміст суб'єктивних прав та обов'язків.
11. Види цивільних правовідносин.
12. Підстави виникнення, зміни та припинення цивільних правовідносин.
13. Поняття фізичної особи. Цивільна правоздатність фізичної особи. Ім'я, місце проживання фізичної особи та їх цивільно-правове значення.
14. Цивільна дієздатність фізичної особи та її обсяг.
15. Фізична особа – підприємець. Принципи та умови здійснення підприємницької діяльності фізичною особою. Цивільно-правова відповідальність фізичної особи-підприємця.
16. Обмеження цивільної дієздатності фізичної особи. Визнання фізичної особи недієздатною. Опіка та піклування.

17. Підстави, порядок та правові наслідки визнання фізичної особи безвісно відсутньою та оголошення її померлою.
18. Поняття та ознаки особистих немайнових прав фізичної особи, їх класифікація.
19. Особисті немайнові права, що забезпечують природне існування фізичної особи.
20. Особисті немайнові права, що забезпечують соціальне буття фізичної особи.
21. Загальні засади здійснення особистих немайнових прав. Загальна характеристика способів захисту особистих немайнових прав.
22. Класифікація юридичних осіб. Юридичні особи приватного права та юридичні особи публічного права.
23. Види (форми) юридичних осіб.
24. Створення, державна реєстрація юридичної особи. Припинення юридичних осіб, їх реорганізація та ліквідація.
25. Правові форми участі держави, територіальних громад у цивільних відносинах.
26. Поняття та види об'єктів цивільних прав. Речі як об'єкти цивільних прав. Поняття та класифікація речей.
27. Поняття, групи та види цінних паперів як об'єктів цивільних прав. Грошові кошти.
28. Дії, послуги як об'єкти цивільного права. Нематеріальні блага як об'єкти цивільних прав.
29. Поняття здійснення цивільних прав та виконання цивільних обов'язків. Межі здійснення цивільних прав. Зловживання правом.
30. Захист цивільних прав та інтересів судом та іншими суб'єктами.
31. Поняття, ознаки та функції цивільно-правової відповідальності. Підстави та умови цивільно-правової відповідальності. Цивільно-правова відповідальність без наявності вини, звільнення від відповідальності.
32. Поняття та визначення строку та терміну. Види цивільно-правових строків та термінів. Поняття, значення і види дії позовної давності, її перебіг та обчислення.
33. Поняття, ознаки та види правочинів. Форми правочинів.
34. Загальні вимоги, додержання яких є необхідним для дійсності правочину.
35. Нотаріальне посвідчення правочину. Державна реєстрація правочину. Правочини, щодо яких правові наслідки пов'язуються з настанням певної обставини (відкладальна, скасувальна обставина).
36. Правові наслідки недодержання сторонами вимог закону при вчиненні правочину. Тлумачення змісту правочину.

37. Відмова від правочину. Недійсність правочину. Правові наслідки недійсності правочину, його частини. Окремі види недійсних правочинів.
38. Поняття, підстави та види представництва. Правовідносини представництва, передоручення.
39. Правочини, які може вчиняти представник, правові наслідки вчинення правочину представником.
40. Представництво за довіреністю. Поняття, форма довіреності.
41. Поняття власності. Право власності та його місце в системі речових прав.
42. Об'єктивне та суб'єктивне право власності. Зміст права власності.
43. Суб'єкти та об'єкти права власності. Види та форми власності в Україні.
44. Право спільної власності.
45. Загальні засади здійснення права власності. Право господарського відання і право оперативного управління як засоби здійснення права власності.
46. Загальні положення про набуття права власності. Момент набуття права власності.
47. Первісні (первинні) способи набуття права власності, загальні та спеціальні підстави набуття права власності.
48. Вторинні (похідні) способи набуття права власності.
49. Підстави припинення права власності.
50. Поняття та види інших речових прав, їх ознаки. Речові права на чуже майно. Сервітут.
51. Емфітевзис та суперфіцій.
52. Співвідношення права власності та інших речових прав. Право володіння чужим майном.
53. Загальні засади захисту права власності. Система цивільно-правових засобів захисту права власності. Визнання права власності.
54. Віндикаційний позов. Негаторний позов.
55. Поняття та види інтелектуальної власності.
56. Право інтелектуальної власності та його відношення до речового права.
57. Суб'єкти, об'єкти та підстави виникнення права інтелектуальної власності.
58. Зміст права інтелектуальної власності.
59. Здійснення права інтелектуальної власності.
60. Захист права інтелектуальної власності.
61. Поняття та види зобов'язань, система зобов'язального права.
62. Підстави виникнення зобов'язань. Елементи зобов'язань. Множинність сторін, її види.
63. Зміна зобов'язання. Заміна сторін у зобов'язанні.
64. Поняття договору в цивільному праві. Класифікація договорів.
65. Зміст та форма договору.
66. Поняття та стадії укладення договору.

67. Поняття та загальні принципи виконання зобов'язань.
68. Загальна характеристика підстав (способів) припинення зобов'язань.
69. Підстави та порядок припинення договору.
70. Відповідальність за порушення зобов'язань.
71. Загальна характеристика видів (способів) забезпечення виконання зобов'язань, їх ознаки, види. Притримання.
72. Неустойка як вид забезпечення виконання зобов'язань.
73. Порука і гарантія як види забезпечення виконання зобов'язання.
74. Завдаток: поняття, функції, співвідношення з авансом. Застава: поняття, види, підстави виникнення.
75. Загальна характеристика договору купівлі-продажу та його види.
76. Договір дарування: поняття, ознаки, види, сфера застосування.
77. Договір ренти. Договір довічного утримання.
78. Загальна характеристика договору найму (оренди).
79. Договір прокату. Договір найму (оренди) транспортного засобу.
80. Договір найму (оренди) земельної ділянки. Договір найму будівлі або іншої капітальної споруди.
81. Договір лізингу та його види. Договір позички.
82. Поняття договору найму (оренди) житла та його види, підстави укладання та припинення. Правове становище сторін.
83. Поняття та види договорів про виконання робіт. Загальна характеристика договору підряду.
84. Договір побутового підряду.
85. Договір будівельного підряду.
86. Договір підряду на проведення проектних та пошукових робіт.
87. Договір на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт.
88. Поняття та види послуг. Загальна характеристика договору про надання послуг. Класифікація договорів про надання послуг.
89. Зміст договору про надання послуг та його виконання. Відповідальність виконавця за порушення договору про надання послуг. Розірвання договору про надання послуг.
90. Договір доручення. Агентський договір.
91. Договір комісії. Договір консигнації.
92. Договір управління майном.
93. Договір перевезення та його види. Характеристика окремих видів договорів перевезення.
94. Договір транспортного експедирування.
95. Договір зберігання та його види.
96. Договір позики. Поняття та загальна характеристика кредитного договору, його елементи, права та обов'язки сторін.
97. Договір банківського рахунку. Поняття та загальна характеристика договору банківського вкладу (депозиту), права та обов'язки сторін.

98. Договір факторингу.
99. Зобов'язання з розрахунків.
100. Страхові зобов'язання. Договір страхування.
101. Загальна характеристика договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності, їх види, вимоги до форми.
102. Ліцензія на використання об'єкта права інтелектуальної власності: поняття, види. Ліцензійний договір.
103. Договір про передання виключних майнових прав ІВ, договір про створення за замовленням і використання об'єкта ІВ, інші договори. Договір про передачу «ноу-хау».
104. Договір комерційної концесії.
105. Договір про спільну діяльність. Договір простого товариства.
106. Засновницький договір.
107. Публічна обіцянка винагороди без оголошення конкурсу та за результатами конкурсу.
108. Зобов'язання із вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення.
109. Зобов'язання із рятування здоров'я та життя фізичної особи, майна фізичної або юридичної особи.
110. Загальні положення про відшкодування шкоди. Способи відшкодування шкоди, завданої майну потерпілого.
111. Підстави (умови) виникнення зобов'язання із відшкодування шкоди. Врахування вини потерпілого та матеріального становища фізичної особи, яка завдала шкоду при вирішенні питання про відшкодування шкоди.
112. Характеристика окремих форм відшкодування шкоди. Відшкодування шкоди, заподіяної малолітньою, неповнолітньою, недієздатною, обмежено дієздатною особою.
113. Відшкодування шкоди, завданої каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я, або смертю. Зобов'язання із відшкодування шкоди, завданої внаслідок недоліків товарів, робіт чи послуг.
114. Відшкодування шкоди, завданої джерелом підвищеної небезпеки.
115. Поняття та правова характеристика зобов'язання із набуття чи збереження майна без достатньої правової підстави. Відшкодування доходів від безпідставно набутого майна і витрат на його утримання.
116. Загальні положення про спадкування.
117. Спадкування з заповітом.
118. Спадкування за законом.
119. Здійснення права на спадкування.
120. Спадковий договір.

Розділ 8. Програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу з навчальної дисципліни «Цивільне право»:

1. Загальне програмне забезпечення: пакет програмних продуктів Microsoft Office (Word, PowerPoint, Excel); мережеві сервіси Google.
2. Спеціалізоване програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу з навчальної дисципліни:
 - Цивільне право : Дистанційний курс з дисципліни для студентів напряму підготовки 6.030401 «Правознавство» / спеціальності 081 «Право» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://el.puet.edu.ua/course/view.php?id=29>
 - Інформаційно-правова система «ЛІГА:ЗАКОН»;
 - Інформаційно-правова система «НАУ» (ІАЦ «Ліга»);
 - Правові системи «Інфодиск: Законодавство України» (ІАЦ «Інфодиск»);
 - Правові системи НаУ, МЕГА-НАУ (ЗАТ «Інформтехнологія»);
 - інформаційно-правова система із законодавства України «Право» (Компанія «Інформаційно-аналітичний центр «БІТ»).

Розділ 9. Інформаційно-методичне забезпечення

ПЕРЕЛІК ІНФОРМАЦІЙНИХ ДЖЕРЕЛ

Нормативно-правові акти

1. Господарський кодекс України : Закон України від 16 січня 2003 р. // Офіційний вісник України. – 2003. – № 11. – Ст. 462.
2. Житловий кодекс Української РСР від 30 червня 1983 р. // Відомості Верховної Ради Української РСР. – 1983. – додаток до № 28. – Ст. 573.
3. Земельний кодекс України : Закон України від 25 жовтня 2001 р. // Голос України. – 2001. – 20 листопада. – С. 3–12.
4. Інструкція про порядок приймання продукції виробничо-технічного призначення і товарів народного споживання за якістю : затв. Постановою Держарбітражу при Раді Міністрів СРСР № II-7 від 25 квітня 1966 р. // Податки та бухгалтерський облік. – 2006. – № 75 ; Все для бухгалтера в торгівлі. – 2006. – № 33.
5. Інструкція про порядок приймання продукції виробничо-технічного призначення і товарів народного споживання за кількістю : затв. Постановою Держарбітражу при Раді Міністрів СРСР № II-6 від 15 червня 1965 р. // Податки та бухгалтерський

- облік. – 2006. – № 75 ; Все для бухгалтера в торгівлі. – 2006. – № 33.
6. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 12 липня 1984 р. // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1984. – № 51 (додаток). – Ст. 1122.
 7. Конституція України : прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141. (Зі змінами і доповненнями від 08.12.2004 р.).
 8. Кримінальний кодекс України : Закон України від 5 квітня 2001 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25–26. – Ст. 131.
 9. Про авторське право і суміжні права: Закон України в редакції від 11 липня 2001 р. // Відомості Верховної Ради. – 2001. – № 43. – Ст. 214.
 10. Про акціонерні товариства: Закон України № 514-VI від 19 вересня 2008 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2008. – 19 грудня. – № 50–51. – Ст. 384.
 11. Про відповідальність за несвоєчасне виконання грошових зобов'язань : Закон України від 22 листопада 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 5. – Ст. 28.
 12. Про господарські товариства : Закон України від 19 вересня 1991 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 49. – Ст. 682.
 13. Про депозитарну систему України: Закон України № 5178-VI від 6 липня 2012 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 39. – Ст. 517.
 14. Про державне замовлення для задоволення пріоритетних державних потреб : Закон України від 22 грудня 1995 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 3.– Ст. 9.
 15. Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обмежень: Закон України від 01.07.2004 р. // Відомості Верховної Ради. – 2004. – № 51. – Ст. 553.
 16. Про електронні документи та електронний документообіг : Закон України № 851-IV від 22 травня 2003 р. // Урядовий кур'єр. – 2003. – № 119.
 17. Про заставу : Закон України від 2 жовтня 1992 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 47. – Ст. 642.
 18. Про затвердження договорів оренди : Наказ Фонду державного майна України № 1774 від 23 серпня 2000 р. // Офіційний вісник України. – 2000. – № 52. – Ст. 2281.
 19. Про затвердження Типового договору оренди землі : Постанова Кабінету Міністрів України № 220 від 3 березня 2004 р. // Урядовий кур'єр. – 2004. – № 50.
 20. Про захист прав споживачів : Закон України від 12 травня 1991 р. // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1991. – № 30. – Ст. 379. (У редакції від 01.12.2005 р. згідно з ЗУ № 3161-IV).

21. Про іпотеку : Закон України від 5 червня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 38. – Ст. 313.
22. Про міжнародний комерційний арбітраж : Закон України від 24 лютого 1994 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 25. – Ст. 198.
23. Про оренду державного та комунального майна : Закон України від 10 квітня 1992 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 30. – Ст. 416.
24. Про оренду землі : Закон України в редакції Закону № 1211-IV від 2 жовтня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 10. – Ст. 102.
25. Про страхування : Закон України від 7 березня 1996 р. у редакції ЗУ № 2745-III від 4 жовтня 2001 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 7. – Ст. 50.
26. Про товарну біржу : Закон України № 1956-XII від 10 грудня 1991 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 10. – Ст. 139.
27. Про фінансовий лізинг : Закон України від 16 грудня 1997 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 16. – Ст. 68.
28. Про ціни і ціноутворення : Закон України № 507-XII від 3 грудня 1990 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1990. – № 52. – Ст. 52.
29. Сімейний кодекс України від 10 січня 2002 р. // Відомості Верховної Ради України, 2002. - № 21-22. - Ст.135.
30. Цивільний кодекс України : Закон України від 16 січня 2003 р. / Офіційний вісник України. – 2003. – № 11. – Ст. 461.

Основна

31. Ромовська З.В. Українське цивільне право [Текст] : право власності : академ. курс : підручник / З.В. Ромовська. – К. : Алерта, 2011. – 246 с.
32. Токарева В.І. Цивільне право України [Текст] + [Електронний ресурс] : практикум : навч. посібник / В.І. Токарева. – К. : Центр учб. л-ри, 2007. – 408 с.
33. Цивільне право України (традиції та новації)[Текст] : монографія / за заг. ред. Є.О. Харитонова, Т.С. Ківалова, О.І. Харитонова. – Одеса : Фенікс, 2010. – 700 с.
34. Цивільне право України [Текст] : навч. посібник / за ред. Р.О. Стефанчука. – К. : Правова єдність, 2009. – 536 с.
35. Цивільне право України. Договірні та недоговірні зобов'язання [Текст] : підручник / за ред. С. С. Бичкової. – 3-тє вид., змін. та доповн. – Київ : Правова єдність, 2014. – 496 с.

36. Цивільне право України. Загальна частина [Текст] : підручник / Ю. О. Заїка ; за ред. І. А. Бірюков. – Київ : Правова єдність, 2014. – 510 с.
37. Цивільне право України. Особлива частина [Текст] : підручник / за ред. О. В. Дзера, Н. С. Кузнецова, Р. А. Майданик. – 4-те вид., стер. – Київ : Юрінком Інтер, 2014. – 1176 с.
38. Цивільне право України: Академічний курс : підручник: у 2 т. / за заг. ред. Я. М. Шевченко. – Т. 2. Особлива частина. – К. : Концерн «Вид. дім «Ін Юре», 2004. – 408 с.
39. Цивільне право України: У 2 т. Т. 1: Підручник / за ред. В. І. Борисова, І. В. Спасибо-Фатєєва, В. Л. Яроцький. – К. : Юрінком Інтер, 2004. – 480 с.
40. Цивільне право України: У 2 т. Т.2: Підручник / за ред. В. І. Борисова, І. В. Спасибо-Фатєєва, В.Л. Яроцький. – К. : Юрінком Інтер, 2004. – 552 с.
41. Шимон С. І. Цивільне право України [Текст]. У 2 ч. Ч. 1 : навч.-метод. посіб. / С. І. Шимон. – К. : КНЕУ, 2006. – 304 с.
42. Шимон С. І. Цивільне право України [Текст]. У 2 ч. Ч. 2 : навч.-метод. посіб. / С. І. Шимон. – К. : КНЕУ, 2006. – 312 с.

Додаткова

43. Ансон Вильям Р. Основы договорного права / пер. с 18-го англ. изд. А. С. Александровского, А. С. Ахманова, С. М. Рапопорта ; под ред. Д. Ф. Рамзайцева. – М. : Международная книга, 1947. – 458 с.
44. Беляневич О. А. Договір як засіб саморегуляції господарських відносин: загальна характеристика / О. А. Беляневич // Бюлетень Міністерства юстиції України. – 2005. – № 8. – С. 40–48.
45. Богун В. Правовое регулирование договорных отношений по новым Гражданскому и Хозяйственному кодексам Украины / В. Богун // Частный предприниматель. – 2003. – № 21. – С. 6–9.
46. Боднар Т. В. Договірне право України. Загальна частина : навч. посіб. / Т. В. Боднар, О. В. Дзера, Н. С. Кузнецова [та ін.] ; за ред. О. В. Дзери. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 896 с.
47. Боднар Т. В. Договірні зобов'язання в цивільному праві (заг. положення) : навч. посіб. / Т. В. Боднар. – К. : Юстініан, 2007. – 280 с.
48. Брагинский М. И. Договорное право Кн. 1 : Общие положения / М. И. Брагинский, В. В. Витрянский. – [2-е изд., стер.] – М. : Статут, 2003. – 841 с.
49. Брагинский М. И. Договорное право Кн. 2. : Договоры о передаче имущества / М. И. Брагинский, В. В. Витрянский. – М. : Статут, 2003. – 795 с.

50. Брагинский М. И. Договорное право / М. И. Брагинский, В. В. Витрянский. – М. : Статут, 2006. – Кн. 5, Т. 2 : Договоры о банковском вкладе, банковском счете; банковские расчеты. Конкурс, договоры об играх и пари. – Ярославль : Ярославский полиграфкомбинат, 2006. – 621 с.
51. Брагинский М. И. Договорное право / М. И. Брагинский, В. В. Витрянский. – М. : Статут, 2006. – Кн. 5, Т. 1 : Договоры о займе, банковском кредите и факторинге. Договоры, направленные на создание коллективных образований. – Ярославль : Ярославский полиграфкомбинат, 2006. – 734 с.
52. Брагинский М. И. Договорное право Кн. 3 : Договоры о выполнении работ и оказании услуг / М. И. Брагинский, В. В. Витрянский. – [2-е изд., стер.]. – М. : Статут, 2002. – 800 с.
53. Брагинский М. И. Договорное право Кн. 4 : Договоры о перевозке, буксировке, транспортной экспедиции и иных услугах в сфере транспорта. / М. И. Брагинский, В. В. Витрянский. – М. : Статут, 2004. – 909 с.
54. Буткевич О. В. Сторони в договорі (контракті) на реалізацію інвестиційного проекту у вільній економічній зоні / О. В. Буткевич // Бюлетень Міністерства юстиції України. – 2003. – № 10. – С. 70–77.
55. Волкова К. Особливості регулювання договорів доручення на управління корпоративними правами держави / К. Волкова // Юридичний вісник України. – 2004. – № 25. – С. 29.
56. Дмитрієва Ю. Визначення поняття «договору простого товариства» та його правова кваліфікація / Ю. Дмитрієва // Право України. – 2007. – № 9. – С. 96–100.
57. Договірне право України. Особлива частина : навч. посіб. для студ. вузів / за ред. О. В. Дзера. – К. : Юрінком Інтер, 2009. – 1200 с.
58. Договори в підприємницькій діяльності / Податки та бухгалтерський облік. – 2004. – № 15/16. – С. 3–108.
59. Доліненко Л.О. Цивільне право України [Електронний ресурс] : навч. посібник / Л.О. Доліненко, В.О. Доліненко, С.О. Сарновська. – К. : Кондор, 2006. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). – Заголовок з екрану.
60. Євстігнєєв А. Істотні умови договору за Цивільним та Господарським кодексами: порівняльний аспект / А. Євстігнєєв // Юридичний журнал. – 2006. – № 1. – С. 22–23.
61. Жилінкова І. В. Договірне право : конспект лекцій / І. В. Жилінкова, В. І. Борисова, І. В. Спасибо-Фатєєва [та ін.] ; за ред. І. В. Жилінкової, В. І. Борисової. – Харків : Нац. юрид. акад. України, 2008. – 116 с.

62. Кілічава Т.М. Цивільне процесуальне право [Електронний ресурс] : навчальний посібник / Т. М. Кілічава. – К. : Центр учб. л-ри, 2007.
63. Клейменова С. До питання про систему договорів лізингу / С. Клейменова // Вісник прокуратури. – 2006. – № 8. – С. 62–66.
64. Корецький А. Д. Теоретико-правові основи учения о договорі / А. Д. Корецький; отв. ред. д.ю.н., акад. РАЕН П. П. Баранов. – С.Пб. : Юридический центр Пресс, 2001. – 211 с.
65. Кравчук В. Правові наслідки недійсності договорів про відчуження часток в статутному капіталі товариства / В. Кравчук // Юридична Україна. – 2007. – № 10. – С. 36–42.
66. Крижна В. М. Права та обов'язки сторін за договором комерційної концесії / В. М. Крижна // Економіка. Фінанси. Право. – 2004. – № 7. – С. 14–18.
67. Луць В. В. Контракти у підприємницькій діяльності : навч. посіб. / В. В. Луць. – [2-ге вид., перероб. і допов.]. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 576 с.
68. Мілаш В. Договірна правосуб'єктність сторін зовнішньоекономічного договору / В. Мілаш // Право України. – 2004. – № 6. – С. 39–42.
69. Мілаш В. Проблема визначення кола учасників підприємницьких комерційних договірних відносин / В. Мілаш // Підприємництво, господарство і право. – 2005. – № 12. – С. 7–13.
70. Мілаш В. Теоретичні аспекти співвідношення свободи підприємницького комерційного договору та обмежувальних чинників / В. Мілаш // Українське комерційне право. – 2005. – № 6. – С. 51–64.
71. Мілаш В. С. Про підстави недійсності підприємницького комерційного договору / В. С. Мілаш // Вісник господарського судочинства. – 2006. – № 2. – С. 194–204.
72. Назаренко В. Сторони договору комісії у сфері зовнішньоекономічної діяльності / В. Назаренко // Підприємництво, господарство і право. – 2007. – № 10. – С. 87–91.
73. Наранович А. Право підписи: директора компаній совершають большую ошибку, когда позволяют подписывать договоры не уполномоченным на это должностным лицам предприятия / А. Наранович // Финансовая консультация. – 2005. – № 20. – С. 27–28.
74. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України : у 2 т. / за ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнецової, В. В. Луця. – [3-тє вид., перероб. і допов.] / О. О. Кот, Т. В. Бондар, С. І. Шимон [та ін.]. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – Т. 2. – 1087 с.
75. Ніколенко Л. Правові проблеми класифікації господарських зобов'язань / Л. Ніколенко // Підприємництво, господарство і право. – 2007. – № 11. – С. 39–42.

76. Орлова І. Визначення державних гарантій виконання господарських зобов'язань / І. Орлова // Підприємництво, господарство і право. – 2007. – № 9. – С. 104–106.
77. Пашков В. Проблеми визначення учасників господарсько-договірних відносин у галузі охорони здоров'я / В. Пашков // Підприємництво, господарство і право. – 2006. – № 5. – С. 34–38.
78. Подцерковний О. П. Ціна як умова господарського договору / О. П. Подцерковний // Вісник господарського судочинства. – 2005. – № 6. – С. 144–151.
79. Понікаров В.Д. Цивільне право [Текст] + [Електронний ресурс] : навч. посібник / В.Д. Понікаров, С. М. Попова, Д. В. Назаренко. – К. : Центр учб. л-ри, 2007. – 196 с.
80. Посполітак В. Зобов'язання за договором про спільну діяльність. Договір простого товариства / В. Посполітак, Р. Ханік-Посполітак // Українське комерційне право. – 2003. – № 4. – С. 35–49.
81. Про затвердження примірних договорів купівлі-продажу : Наказ від 22 серпня 2005 р. № 2411 / Фонд державного майна України // Інвестгазета. – 2005. – № 43. – С. 4–21 ; Державний інформаційний бюлетень про приватизацію. – 2005. – № 11. – С. 43–62 ; Офіційний вісник України. – 2005. – № 38. – С. 124–156 (з текстами примірних договорів).
82. Проценко І. Деякі аспекти вибору права для регулювання зобов'язань, що виникли внаслідок недобросовісної конкуренції / І. Проценко // Юридичний журнал. – 2003. – № 11. – С. 24–26.
83. Резнікова В. Укладення господарського договору про спільну діяльність: проблемні аспекти правового регулювання / В. Резнікова // Підприємництво, господарство і право. – 2005. – № 9. – С. 100–104.
84. Ручка О. А. Роль принципу реального виконання зовнішньоекономічного договору / О. А. Ручка // Адвокат. – 2004. – № 9. – С. 16–19.
85. Серебрякова Ю. Підстави визнання договору оренди нерухомості неукладеним: господарсько-правовий аспект / Ю. Серебрякова // Підприємництво, господарство і право. – 2006. – № 2. – С. 92–94.
86. Сидоров Я. О. Підстави та особливості припинення договору комерційної концесії / Я. О. Сидоров // Бюлетень Міністерства юстиції України. – 2007. – № 9. – С. 98–106.
87. Стаматіна М. Договір поставки у нових Цивільному кодексі України та Господарському кодексі України / М. Стаматіна // Підприємництво, господарство і право. – 2003. – № 9. – С. 25–28.
88. Створення, реорганізація та ліквідація підприємств у запитаннях та відповідях: Нормативна база; Відповіді на запитання, зразки

- статут ТОВ і засновницького договору : метод. посіб. – Дніпропетровськ : Баланс-Клуб, 2004. – 144 с.
89. Таненок О. Зобов'язання в господарському праві: (договірні зобов'язання і їхнє значення в регулюванні ринкової економіки) / О. Таненок // Персонал. – 2005. – № 6. – С. 74–79.
90. Томчишен С. В. Визнання договору неукладеним за Цивільним та Господарським кодексами України / С. В. Томчишен // Вісник господарського судочинства. – 2006. – № 4. – С. 178–188.
91. Трофімова О. В. Поняття та ознаки договору лізингу / О. В. Трофімова // Вісник господарського судочинства. – 2004. – № 4. – С. 173–180.
92. Федорчук Д. Забезпечення виконання зобов'язань у підприємницькій діяльності / Д. Федорчук // Юридична газета. – 2006. – № 18. – С. 14.
93. Черешнюк В. Відшкодування збитків як форма відповідальності за порушення господарського договору / В. Черешнюк // Юридична Україна. – 2006. – № 9. – С. 65–70.
94. Черешнюк В. Укладення попереднього господарського договору та його правові наслідки / В. Черешнюк // Підприємництво, господарство і право. – 2006. – № 1. – С. 22–25.
95. Черешнюк В. Штрафні санкції за порушення господарських договорів / В. Черешнюк // Підприємництво, господарство і право. – 2006. – № 7. – С. 83–87.
96. Чучковська А. Форма господарських договорів, що вчиняються через мережі електрозв'язку, зокрема через Інтернет / А. Чучковська // Підприємництво, господарство і право. – 2003. – № 12. – С. 8–11.
97. Щербакова Н. В. Поняття та правова природа договорів про злиття та приєднання господарських товариств / Н. В. Щербакова // Вісник господарського судочинства. – 2006. – № 4. – С. 209–217.
98. Ярема А. Г. Науково-практичний коментар до цивільного законодавства України : у 4 т. / А. Г. Ярема, В. Я. Карабань, В. В. Кривенко, В. Г. Ротань ; Акад. суддів України. – К. : А.С.К.; Севастополь : Ін-т юрид. дослідж. – Т. 3 : Договірні зобов'язання. Недоговірні зобов'язання. Спадкове право. – 2006. – 927 с.

Навчально-методичний комплекс навчальної дисципліни «Цивільне право» для студентів напряму підготовки 6.030401 «Правознавство» / спеціальності 081 «Право» містить:

1. Програма навчальної дисципліни.
2. Робоча навчальна програма.
3. Навчально-методичний посібник.
4. Плани семінарських занять.
5. Завдання для самостійної роботи студентів.
6. Завдання для поточних контрольних робіт.
7. Питання для підготовки до екзамену.
8. Пакет комплексних контрольних завдань (робіт).